Ազգ
Azg

ՆԱՍԱ-ի գիտնականները 2005 թ. համարել են ամենատաք տարի

ՆԱՍԱ-ի գիտնականները հայտնել են, որ 2005 թ. կարող է դառնալ ամենատաք տարին մեր մոլորակի միջին տարեկան ջերմաստիճանի պատմության մեջ: Այսպիսի ուսումնասիրություններն սկսվել են 19-րդ դարի վերջին եւ առայժմ ամենատաք տարիներն են համարվել 1998, 2002 եւ 2003 թթ.: Գիտնականներից մեկի՝ Ջեյմս Հանսենի կարծիքով, այս տարվա ջերմաստիճանի բարձրացման համար կարեւոր գործոններն են Էլ-Նինո կլիմայական ֆենոմենի թուլացումը եւ մարդկային գործունեությունից առաջացած գազերը, որոնք առաջացնում են այսպես կոչված ջերմոցային էֆեկտ: Վերջին 30 տարիներին նկատվում է ջերմաստիճանի բարձրացման կայուն միտում, այս մասին գիտնականը հայտնել է «Ռոյթերին» տված հարցազրույցում: Երկրագնդի համընդհանուր տաքացմանը նպաստում են գործող հրաբուխներից առաջացած ծծմբաթթվի գոլորշիներն ու մանր մասնիկները: Այդ գործոնների ազդեցությունը կարող է լինել երկարատեւ՝ մի քանի ամսից ձգվելով տարիներ:

Պետական գթասրության ծաղիկներ աղքատներին

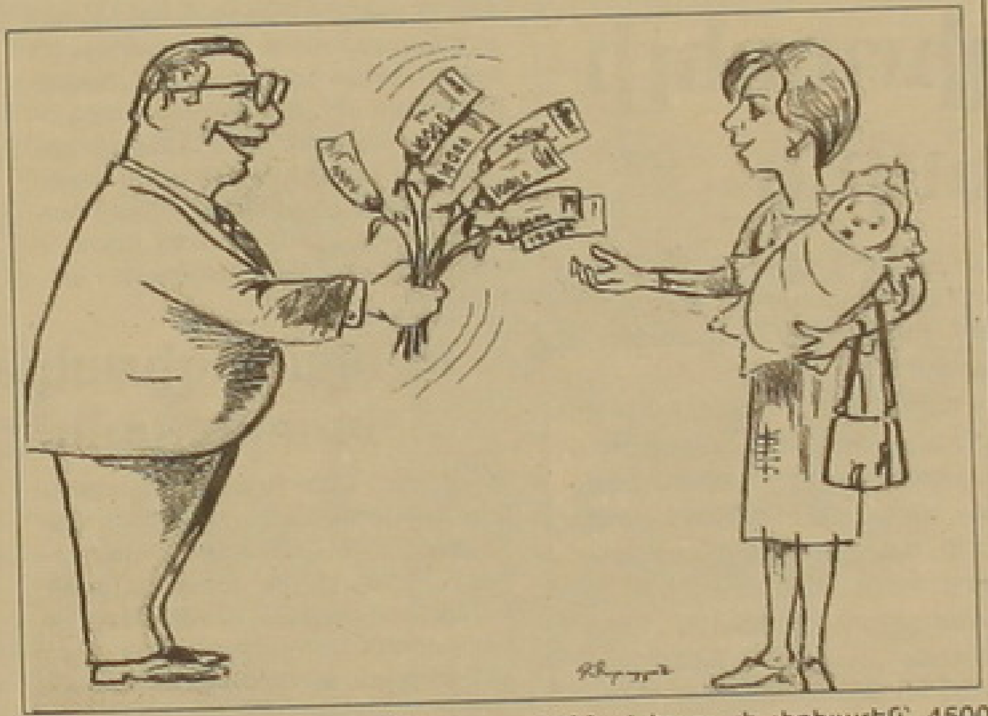

2005 թվականից հայ ընտանիքների անապահովության միավորը նախկին 35-ի փոխարեն սահմանվել է 34-ը: Այսինքն, նպաստ կստանան անապահովության 34 եւ ավելի միավորով ընտանիքները: Ցուցանիշը փոխվեց, երբ հայտնի դարձավ, որ այս տարի պետբյուջեն 4 մլրդ դրամ ավելի է նախատեսել աղքատության ընտանեկան նպաստների համար: Բնականաբար, աղքատության սահմանման ցուցանիշների մեջ եւս փոփոխություններ եղան:

Պետության կողմից աղքատների համար նախատեսված երկրորդ փոքրիկ նպաստը ընտանիքների կարիքավորության եռաստիճան համակարգի սահմանումն է: Ըստ այդմ, 34-38 միավորի պարագայում արձանագրվում են մեկ, 38-40-ի եւ 41-ից բարձրի դեպքում՝ այլ, ավելի բարձր ցուցանիշներ:

Առաջին աստիճանի դեպքում երեխաներին տրվող հավելավճարը անցած տարի կազմում էր 2500 դրամ, այս տարի կլինի 3 հազար դրամ: Երկրորդ աստիճանում «տեղադրվածներին» անցած տարվա 3 հազարի փոխարեն կհատկացվի 3500 դրամ, երրորդ աստիճանում գտնվողներին՝ 4000 դրամ:

Հիշեցնենք, որ ընտանեկան նպաստը 2 մասնաբաժին ունի՝ բազային եւ ընտանիքի անչափահաս անդամներին տրվող նպաստները:

Անցած տարի որպես բազային նպաստ սահմանվել էր 4500 դրամը, այս տարի դարձել է 6 հազար դրամ:

Աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարար Աղվան Վարդանյանի տեղեկացմամբ, այս տարի առաջին անգամ սահմանամերձ եւ բարձրլեռնային բնակավայրերը եւս հատուկ տարբերակման են արժանացել: Այդ տարածքների անապահով ընտանիքների երեխաների հավելավճարը 1 մակարդակ ավելի կլինի՝ 3 հազարի փոխարեն՝ 3500, 4 հազարի փոխարեն՝ 4500 եւ այլն:

Փոփոխվել է նաեւ նպաստի միջին ցուցանիշը՝ 9 հազարից դառնալով 12 հազար դրամ:

Կառավարությունը որոշել է խրախուսել նաեւ ծնունդները աղքատ ընտանիքներում: Նոր երեխա ծնվելու դեպքում անցած տարվանից պետությունը նվիրում էր 35 հազար դրամ, աղքատ ընտանիքների պարագայում այս տարվանից այդ թիվը կրկնապատկվելու է:

Կ. Գ.

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Օրհան Փամուքը նշանառության թիրախ Թուրքիայում

Թուրքական թերթերը նրան հռչակում են ազգի դավաճան, իսկ թուրք գիտնականները ձայնակցում են

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Շվեյցարական «Տագեսանցայգեր» թերթը փետրվարի 6-ի համարում հրապարակել է հայտնի թուրք վիպասան Օրհան Փամուքի հետ Գերմանիայում անցկացված հարցազրույցը: «**Ազգը**» նախորդ համարում տեղեկացրել էր այդ մասին: Հիշեցման կարգով նշենք, որ թուրք վիպասանը հարցերին պատասխանելիս ընդգծել էր անցյալում տեղի ունեցած տխուր իրադարձությունների մասին հրապարակավ ազատ արտահայտվելու անհրաժեշտությունը եւ ավելացրել. «Թուրքիայում 30 հազար քուրդ է սպանվել եւ 1 միլիոն հայ: Գրեթե ոչ ոք չի հանդգնում, բայց ես ասում եմ, եւ ազգայնամոլները դրա համար ատում են ինձ»:

Փամուքի հայտարարությունը (ի դեպ, նա Յաշար Քեմալի հետ Նոբելյան մրցանակի այս տարվա թուրք թեկնածուներից է), բուռն հակազդեցություն է առաջացրել Թուրքիայում, նա դավաճանության մեղադրանքով դարձել է թուրքական թերթերի նշանառության թիրախ: Հատկանշական է, որ մեղադրանքի պարագայում խոսքը սոսկ «գորշ գայլերին» հարող թերթերի մասին չէ, ինչպիսին է «Ենի չաղը», այլ գրեթե բոլորի:

Օրինակ, փետրվարի 11-ի համարում «Վաթան» թերթը Փամուքի «30 հազար քրդի եւ 1 միլիոն հայի սպանության» մասին հայտարարությանն անդրադառնում է «Մի՞թե խոսքի ազատությունը դավաճանության ազատություն է», «Աքշամը»՝ «Ինչո՞ւ Փամուքն ատելությամբ է լցված», «Ստարը»՝ «Օրհան Փամուք, հոգի ես հանում» խորագրերով: Դրանցից թերեւս կարելի է առանձնացնել «Հյուրիեթին», որովհետեւ այս թերթը Թուրքիայում աշխարհիկ կարգերի, ժողովրդավարության եւ խոսքի ազատության ջատագովների մեջ հավակնում է ախոյանի կոչմանը:

«Թուրքիայի հայկական սահմանը չի բացվի»

Հավաստում է Գյուլը Մամեդյարովին

Փետրվարի 10-ին Անկարայում արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլը հանդիպել է պաշտոնական այցով Թուրքիայում գտնվող Ադրբեջանի արտգործնախարար Էլմար Մամեդյարովին: Հանդիպման ավարտին՝ մամուլի համատեղ ասուլիսում Գյուլը պատասխանելով լրագրողի՝ հայ-թուրքական սահմանի բացմանն առնչվող հարցին, ասել է. «Թող ադրբեջանցիներն անհոգ մնան: Քանի դեռ Լեռնային Ղարաբաղի հարցը չի լուծվել Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության շրջանակներում, Թուրքիան չի բացի իր հայկական սահմանը, ոչ էլ կկարգավորի հարաբերությունները Հայաստանի հետ»:

Այդ մասին փետրվարի 11-ի առավոտյան տեղեկացրել էր թուրքական հանրային հեռուստատեսությունը: Տեղեկությունը նույն օրվա համարում հավելում է «Հյուրիեթը»: Աբդուլլահ Գյուլն, ըստ թերթի, չափազանց խորհիմաստ ազդանշան է հաղորդել Մամեդյարովին՝ մասնանշելով. «Ադրբեջանը բարեկամ է եւ եղբայրական երկիր ինչպես Թուրքիայի, այնպես էլ Կիպրոսի թուրքերի համար: Վերջիններիս ձեր ընդառաջ քայլը օրինակ կհանդիսանա այլ երկրների համար»:

Թուրքիայի արտգործնախարարը, հիշեցնելով Մամեդյարովին «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության» միջազգային մեկուսացվածության մասին, ադրբեջանցիներից պահանջել է, որ նրանք իրենց եղբայրությունը ցույց տան Կիպրոսի թուրքերին եւ ավելացրել. «Մենք ձեր այդ քայլին ենք սպասում»: Այլ կերպ, Գյուլը ցրելով Հայաստանի առնչությամբ ադրբեջանցիների մտավախությունը, հայ-թուրքական սահմանը փակ պահելու դիմաց Ադրբեջանին որպես պայման առաջադրել է «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության» ճանաչումը:

Հ. Չ.

Վախճանվեց ամերիկացի դրամատուրգ Արթուր Միլլերը

Երեկ երեկոյան 89 տարեկանում վախճանվեց ամերիկացի հայտնի դրամատուրգ Արթուր Միլլերը: Միլլերի ստեղծագործությունների գլխավոր թեմաները եղել են սիրո խնդիրները, բարոյականությունն ու անձնական պատասխանատվությունը: Դրամատուրգին հատկապես հուզել է մարդկանց իրենց արմատներից կտրվելը, որովհետեւ նա կարծել է, որ մեր օրերում ընտանիքները փլուզված են եւ մարդիկ երկար ժամանակ չեն ապրում նույն տեղում: Արթուր Միլլերը հայտնի է եղել Խորհրդային Միությունում, ուր հաճախակի են բեմադրվել նրա պիեսները:

Մերլին Մոնրոյի հետ նրա ամուսնությունը 1956 թ., ինչպես ինքն է խոստովանել, իրեն բերել է այնպիսի փառք, որ երբեւէ չի սպասել: Ֆրանսիական թերթերից մեկին տարիներ առաջ տված հարցազրույցում նա ասել է, որ Մերլին Մոնրոն հենց ինքն է եղել իր ամենամեծ թշնամին: «Ես իմ ողջ էներգիան եւ ուշադրությունը հատկացրել եմ, որպեսզի նա կարողանա լուծել իր բոլոր խնդիրները, բայց, ցավոք, դա ինձ միշտ չի հաջողվել»:

Գործարարների եւ արդյունաբերողների միության նախագահն Անկարա չէր մեկնել

Փետրվարի 9-ին թուրքական մամուլն ու հեռուստատեսությունը հաղորդել էին, որ Հայաստանի երիտասարդական կուսակցության ղեկավար Սարգիս Ասատրյանն Անկարայի առեւտրի պալատի նախագահ Սինան Այգունին այցելելիս ուղեկցվել է Հայաստանի գործարարների եւ արդյունաբերողների միության նախագահ Արսեն Ղազարյանի կողմից, թողնելով այն տպավորությունը, թե Սարգիս Ասատրյանի ձախավեր հայտարարության ժամանակ Հայաստանի թիվ 1 բեռնափոխադրող «Սպավեն» ընկերության նախագահը ներկա է եղել:

Երեկ մեզ տեղեկացրին, որ պրն Արսեն Ղազարյանն Անկարա չի մեկնել եւ այս ամբողջ ժամանակ Երեւանում է եղել: Հետեւաբար, նրան վերագրված այցը, ինչին «**Ազգը**» արձագանքել էր նախորդ համարում, հերյուրանք է եղել:

Այլ աղբյուրներից մեզ հայտնի դարձավ, որ Երիտասարդական կուսակցության ղեկավարն ինքն է իր՝ այսպես կոչված պատվիրակությունը հավաքել ու տարել Անկարա: Ըստ երեւույթին, թուրքական մամուլը, որպեսզի կարեւորություն հաղորդի Հայաստանում գրեթե անծանոթ այդ կուսակցության պետի այցելությանն ու ասածներին, առաջ է քաշել պրն Արսեն Ղազարյանի անունը:

Գանձակի «հրեական գերեզմանատնից» անհետացել է 4 գերեզմանաքար

Գանձակի (Գյանջա) գերեզմանատնից, որը հայտնի է «հրեական գերեզմանատուն» անվամբ, երեկ անհետացել է 4 հրեական գերեզմանաքար: Ադրբեջանական «Day» ինտերնետային էջի հաղորդմամբ, Գանձակի հրեական համայնքը բողոքել է քաղաքի գործադիր իշխանության ղեկավար Էլդար Ազիզովին, պահանջելով վերականգնել գողացված գերեզմանաքարերը: Վերջինիս հրահանգով, դրանք արդեն տեղադրվել են եւ խստացվել է գերեզմանատան հսկողությունը:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Քննարկումներ առանց խելագարության կանխավարկածի

Երեք նախագծերն էլ առաջարկում են սահմանադրությունից հանել երկքաղաքացիությունն արգելող դրույթը

Երեկվանից Եվրոինտեգրման ժամանակավոր հանձնաժողովը խորհրդարանում սկսեց սահմանադրական փոփոխությունների 3 նախագծերի քննարկումները:

Ոչ «Արդարություն», ոչ «Ազգային միաբանություն» խմբակցությունները չէին մասնակցում քննարկումներին, ինչպես վաղօրոք հայտարարել էին: Նրանց բոյկոտն այս անգամ պայմանավորվեց այն հանգամանքով, որ սահմանադրության մեջ իրենց առաջարկած փոփոխությունները ոչ փաթեթային, ոչ էլ այլ տարբերակով կոալիցիան չընդունեց:

Երեկ քննարկվում էին սահմանադրության առաջին գլխի փոփոխությունները՝ նախագծերի բոլոր 3 տարբերակներով: Իսկ նախագծերի քննարկումների հաջորդականությունը պայմանավորվեց շրջանառության մեջ դրված լինելու վաղեմության ժամկետներով: Սկզբում կոալիցիայի, հետո՝ Արշակ Սադոյանի, հետո՝ ՄԱԿ-ի ներկայացրած նախագծերը: Այս բոլոր քննարկումների արդյունքում ակնկալվում է ստանալ մեկ միասնական, հնարավորինս կատարյալ նախագիծ:

Անկախ ամեն ինչից, ներկայացված բոլոր նախագծերն էլ կընդգրկվեն եռօրյա նիստերի օրակարգում:

Տես էջ 2

Համակարգչային հայերեն նոր տառատեսակները կիրառելի կլինեն մի քանի ամսի՞ց

Հայոց գրերի ստեղծման 1600-ամյակի կապակցությամբ «Մաստնադարանի բարեկամներ» հիմնադրամն իրականացնում է «Հայկական համակարգչային նոր տառատեսակներ» ծրագիրը: Ծրագրի գեղարվեստական ղեկավար Ռուբեն Հակոբյանի (Թառումյան) ասելով, ստեղծվում են ժամանակակից որակյալ տառատեսակներ, որոնք հնարավորություն կտան գրելու նաեւ ռուսերեն, արաբերեն, եբրայերեն եւ այլ լեզուներով: Ներկա դրությամբ մշակվում է տառատեսակների բլոկը, որը թույլ կտա դրանք օգտագործել ցանցային միջավայրում, կայքերում եւ փաստաթղթերում: Դա լրացուցիչ հնարավորություն կստեղծի հայ մշակույթն անցկացնելու համակարգչային եւ ինտերնետային հենքի վրա:

«Ինտերնետում հայերեն կայքերը չափազանց քիչ են, կարելի է ասել՝ այսօրվա վիճակով հայերենը ինտերնետում գրեթե գոյություն չունի, եղածը կարելի է միայն մանկական խաղ համարել: Էլ ավելի քիչ է ժամանակակից UNICODE կոդավորմամբ կայքերի թիվը: Այստեղ կա մի լուրջ խնդիր. հայ մշակույթը շուկայական հետաքրքրություն չի ներկայացնում ծրագրեր արտադրող ընկերությունների համար: Հենց այդ պատճառով հայերենի խնդիրը երկար ժամանակ անլուծելի էր, հարցն այնքան էր հասունացել, որ վերջապես արեւմտյան ընկերությունների ծրագրերում հասավ եւ հայերենի հերթը եւ ստեղծվեց որոշ հայերեն օժանդակում՝ առանց մեր մասնագետների մասնակցության ու մեր փոխարեն սկսեցին անել այն, ինչ մենք էինք պարտավոր անել: Ճիշտ է, սկզբունքները, որոնցով նրանք փորձել են լուծել հայերենի խնդիրները, այնքան էլ չեն բավարարում մեր պահանջներին, բայց եղածի համար էլ պետք է շնորհակալ լինենք»:

Իբրեւ օրինակ նա նշում է «Մայկրոսոֆտ» ընկերության «Վինդոուզ» համակարգում ստեղծած հայերեն օժանդակումը, որով «Վորդ» ծրագրում գրում ենք հայերեն, բայց մյուս ծառայություններից օգտվել չենք կարող, քանի որ ամեն ինչ արված է կիսագրագետ ձեւով: Օրինակ, առաջարկվում են հայերեն ստեղնաշարերի ստեղների 2 դասավորություն, որոնցից մեկը կոչվում է արեւմտյան հայերեն, մյուսը՝ արեւելյան: Սակայն պրոֆեսիոնալ որակ չունեն, ստեղծված են ոչ գրագետ սկզբունքով: Մինչդեռ արդեն 100 տարի գոյություն ունի հայերեն գրամեքենայի գրագետ կառուցված ստեղնաշարը: Մի խոսքով, եղած համակարգերը կամ կիսատ են, կամ անհաջող: Դրա պատճառներից գլխավորը նա համարում է այն, որ Հայաստանում ժամանակի ընթացքում չստեղծվեց այդ խնդրով մասնագիտորեն զբաղվող կազմակերպություն, որը ծրագրեր արտադրող միջազգային ընկերությունների հետ կապեր հաստատելով հայերենը լիարժեք կներկայացներ ժամանակակից ծրագրային բոլոր համակարգերում: Ի տարբերություն մեզ, փոքրաթիվ շատ ազգեր, ինչպես օրինակ՝ էստոնացիները, արդեն ստեղծել են մայրենի լեզվով «Վինդոուզ», մինչդեռ մեզանում ընդամենը փորձ է արվում ստեղծելու այդ ծրագիրը հայացնող համակարգ: «Չեմ կարծում, որ որեւէ էստոնացի հրաժարվի համակարգչային ծրագրերը էստոներեն ունենալուց: Հայերիս մեջ այլ պատկեր է. նույնիսկ ամենաբարձր մակարդակներում անտարբեր մոտեցում է դրսեւորվում, շատերը նույնիսկ սկզբունքորեն դեմ են հայերեն ծրագրեր ունենալուն, պատճառաբանելով, թե իբր անգլերենով աշխատելն օգնում է լեզվին տիրապետելուն: Առ այսօր նույնիսկ ուղղագրիչ ծրագիր չունենք: Սա խոսում է ազգային պատկերի բացակայության մասին: Օրինակ, հիմա էլ կարելի է էլ-փոստով հայերեն նամակներ գրել, սակայն մեծ մասը չգիտի, իմացողն էլ չի ուզում օգտվել այդ հնարավորությունից: Այս երեւույթը խիստ անհանգստացնող է», նշում է նա:

Մասնագետների գնահատմամբ, թեպետ անգլերենը համարվում է գերիշխող լեզու, սակայն նկատվում է ազգային լեզուներով բովանդակության աճ: Որպես օրինակ կարելի է բերել ոչ միայն ռուսերենը կամ չինարենը, այլեւ լեհերենը, շվեդերենը, նորվեգերենը եւ շատ ուրիշներ:

«Հայկական համակարգչային նոր տառատեսակներ» ծրագրի շրջանակներում ստեղծվող տառատեսակները, ամենայն հավանականությամբ, պատրաստ կլինեն աշնանը, հայոց գրերի 1600-ամյակի տոնակատարության ժամանակ: Արդեն ստեղծվել է տառատեսակների ավելի քան 20 նկարվածք, որոնք խմբավորվում են տարբեր ընտանիքների մեջ՝ արիել, տահոմա, կուրիեր եւ այլն: Դրանք թույլ կտան UNICOD-ի բոլոր հնարավորություններն օգտագործելով ստեղծել ինտերնետային կայքեր, գրքեր եւ այլն: Ռուբեն Հակոբյանի ասելով, այս ծրագիրը թույլ կտա հայ մշակույթն անցկացնել ինտերնետային եւ համակարգչային հենքի վրա, ինչից արդեն շուրջ 20 տարի հետ ենք մնում:

Հայալեզու էլեկտրոնային բովանդակության ստեղծումը ներկա պահին հրամայական է դարձել հատկապես կրթական ոլորտի համար, քանզի առանց հայերեն համակարգերի Հայաստանի դպրոցների համակարգչայնացումն ու ինտերնետ կապն ուղղակի դատապարտված են ձախողման:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Քննարկումներ առանց խելագարության կանխավարկածի

1-ին էջից

Կոալիցիայի նախագիծը ներկայացրեց պետաիրավական հանձնաժողովի նախագահ, նախագծի համահեղինակ Ռաֆիկ Պետրոսյանը, ՄԱԿ-ինը՝ Գրիգոր Ոսկանյանը:

Կոալիցիան փոփոխել էր 25 հոդվածներ, լրացումներ արել 97-ում, ամբողջությամբ խմբագրել որոշ հոդվածներ, օրինակ՝ 4-րդը:

Նշված հոդվածի վերաբերյալ եւ ՄԱԿ-ը, եւ կոալիցիան նոր գաղափարաբանություն են առաջարկում՝ մարդու իրավունքները բնական իրավունքներ են, սահմանված՝ ի վերուստ, եւ դրանց առաջ ստորակայվելու է նաեւ պետության դերը: Պետությունը պետք է գոյություն ունենա մարդու համար, ոչ թե հակառակը: Իմաստն այն է, որ մարդու իրավունքը կարող է սահմանափակել անգամ իշխանության իրավունքները:

Քննարկվող 3 նախագծերի ընդհանրությունն այն էր, որ բոլորի մեջ էլ առաջարկ կար գործող սահմանադրությունից երկքաղաքացիությունն արգելող դրույթը հանելու վերաբերյալ: Դրա իրականացման մեխանիզմներն առայժմ մշուշոտ են, եւ առաջարկվում է խնդիրը կարգավորել առանձին օրենքով:

Արշակ Սադոյանը ներկայացրել էր իր նախագծի նոր լրացումներ, որոնց վերաբերյալ փաստորեն Վենետիկի հանձնաժողովը փորձագիտական եզրահանգում չէր արել եւ չէր կարող անել:

Սադոյանի սահմանադրական փիլիսոփայության մեխն այն է, որ «պետության գոյության հիմք պետք է դառնան ծրագրերը եւ ամրագրվեն նրա սահմանադրության մեջ», քանի որ «այսօրվա ՀՀ-ն անձնիշխանության պետություն է, որի նպատակներն ու խնդիրները ոչ մի տեղ ամրագրված չեն»:

Սահմանադրական դրույթները լայն հասարակությանը մատչելի դարձնելու խնդիրը առայժմ օրակարգում չէ: Վերջնականորեն փոփոխված նախագիծ ունենալուց հետո հասարակական կազմակերպությունների, սեմինարների ու խորհրդարանական լսումների միջոցով այն կներկայացվի ժողովրդի դատին, որպեսզի հանրաքվեից առաջ նա գոնե այս անգամ իմանա ինչ է քվեարկում:

Իսկ ընդհանրապես, սահմանադրության դրույթները դժվարամարս էին նույնիսկ որոշ պատգամավորների համար, եւ նիստը վարող Տիգրան Թորոսյանը ստիպված էր հաճախակի «պարզաբանումներ» անել, թե ինչի մասին է խոսքը:

Երբեմն էլ քննարկվում էին ծայրահեղ բացառումների ու անհավանական տարբերակների ենթադրության ոգով, այնպես որ դրանք բոլորը նկատի առնելու դեպքում սահմանադրության վերջնական տարբերակ հնարավոր է եւ չընդունվի առաջիկայում:

ՄԱԿ-ի նախագծում մի կոշտ դրույթ կա, որ «ոչ ոք չի կարող զրկվել ՀՀ քաղաքացիությունից», ինչ էլ որ լինի եւ անկախ ամեն ինչից: Հասարակական կազմակերպություններից մեկի ներկայացուցիչը միանգամայն լրջորեն հարցրեց՝ իսկ եթե ողջ ժողովո՞ւրդը որոշի հրաժարվել քաղաքացիությունից:

Տիգրան Թորոսյանը դարձյալ միջամտեց. «Պետք չէ առաջնորդվել խելագարության կանխավարկածով»:

Այս մեջբերումը գործող սահմանադրության գլխավոր հեղինակ, այժմ արդեն հանգուցյալ Վլադիմիր Նազարյանի նախազգուշացումն է օրինաստեղծ աշխատանքով զբաղվողներին, նախազգուշացում, որ արդեն քնավոր խոսք է դարձել:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Ցավալի կորուստ

Հայ թատրոնը նոր կորուստ կրեց: Կյանքի 79-րդ տարում վախճանվեց անվանի բեմադրիչ, մանկավարժ, ՀՀ ժողովրդական արտիստ, պրոֆեսոր Զավեն Տիգրանի Տաթինցյանը: Շուրջ 40 տարի նա նվիրումով ծառայել է պատանիների թատրոնին՝ նորանոր էջեր բացելով նրա պատմության մեջ: Զավեն Տաթինցյանի անվան հետ են կապված բազմաթիվ հետաքրքրական ներկայացումներ, հյուրախաղեր ու փառատոներ ոչ միայն ՀՀ-ում, այլեւ արտերկրում: Սիրված ու ճանաչված ռեժիսորի բեմադրած «Թշնամիներ», «Երաժշտախումբ», «Ռոմանտիկներ», «Քաղքենիներ», «Պատվի համար», «Երկարագուլպա Պեպպին», «Անգե մասանիներ» եւ շատ ու շատ այլ ռադիո ու հեռուստաբեմադրություններ հարստացրել են հայ թատրոնի խաղացանկը: Զավեն Տաթինցյանի՝ մշակույթի անմնացորդ եւ սկզբունքային նվիրյալի հիշատակը դեռ երկար տարիներ ուղեցույց կլինի նրան ճանաչողների համար: Այսօր նրա կորուստը սգում է հանրապետության արվեստի աշխարհը:

Զավեն Տաթինցյանի հոգեհանգիստը կկայանա փետրվարի 12-ին, ժամը 18:00-ին (Երվանդ Քոչարի 13, բն. 99), հուղարկավորությունը՝ փետրվարի 13-ին, ժամը 14:00-ին, Երեւանի պատանի հանդիսատեսի թատրոնից (Մոսկովյան 3):

ՄԱՐԻՆՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

«Դիվանագիտական տերմինների եւ հապավումների բառարան»

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչությունում 500 օրինակով տպագրվել է Հայաստանի ԱՄՆ Ամերիկայի վարչության պետ Լիլիթ Թութխալյանի «Դիվանագիտական տերմինների եւ հապավումների բառարանը»: Սա, ըստ էության, առաջին փորձն է հայերենով ներկայացնելու դիվանագիտական պրակտիկայում կիրառվող ամենատարբեր հասկացությունները, հապավումներն ու արտահայտությունները: Բառարանում տեղ են գտել տեղեկություններ այն միջազգային կազմակերպությունների մասին, որոնց անդամակցում է Հայաստանը, կամ որոնք մեծ դեր են կատարում միջազգային հարաբերություններում:

Ի՞նչ է ագրեմանը, ինչպիսի՞ արտոնություններից եւ իրավունքներից կարող է օգտվել գործերի ժամանակավոր հավատարմատարը, որո՞նք են դիվանագիտական իմունիտետը եւ արտոնությունները, ի՞նչ շրջանակներ է ընդգրկում հյուպատոսի գործունեությունը, որո՞նք են դիվանագիտական նոտաների տեսակները: Այս եւ բազմաթիվ այլ հարցերի պատասխանը կարելի է գտնել շեղ կազմով, 56 էջից կազմված գրքույկում:

Ագարակի հնավայրում ուրարտական ժայռափոր դամբարան է հայտնաբերվել

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: 2004 թ. Ագարակի հնավայրում կատարված պեղումների ընթացքում հայտնաբերվել է Վանի թագավորության շրջանի ուրարտական ժայռափոր դամբարան: Ինչպես հայտնեց Ագարակի հնավայրի արշավախմբի ղեկավար Պավել Ավետիսյանը, նման դամբարանի առկայությունը Հայաստանի տարածքում արձանագրվում է առաջին անգամ: Մինչ այդ ժայռափոր ուրարտական դամբարաններ հայտնաբերվել են Արեւմտյան Հայաստանում:

Հնագետի գնահատմամբ, դամբարանի հայտնաբերումը կարեւոր փաստարկ է Հայկական լեռնաշխարհում ուրարտական ժայռափոր դամբարանների արեալի, ժամանակագրության հարցերի ուսումնասիրության եւ պարզաբանման համար: Ամենայն հավանականությամբ, դամբարանը վերաբերում է Քրիստոսից առաջ 8-7-րդ դարերին: Դամբարանում նյութեր չեն հայտնաբերվել՝ այն Քրիստոսից առաջ 2-1-ին դարերում թալանվել է, սակայն ճարտարապետական առումով հետաքրքրություն է ներկայացնում, քանի որ կառուցված է մինչ այժմ անհայտ եղանակով: Մասնավորապես, Ագարակի դամբարանում բացի պատերի կանոնիկ մեծ ու փոքր խորշերից փոքր ավազան է հայտնաբերվել հատակին:

Հնագետը ենթադրում է, որ նման դամբարաններ Հայաստանում ամենայն հավանականությամբ էլի պետք է լինեն, եւ եթե դրանք այս մեկի նման թալանված չլինեն, պատկերն ավելի ամբողջական կդառնա:

Պավել Ավետիսյանի խոսքերով, 200 հեկտար տարածք ունեցող հնավայրում այսօր պեղվում է մոտ 5500 քմ տարածք, որից 118-ը պեղական պատմամշակութային արգելոց է: Հայաստանում կան մեծ թվով բազմաշերտ հուշարձաններ, որոնք բնակեցման բոլոր փուլերի մասին տեղեկություններ են տալիս, սակայն Ագարակի հնավայրի առանձնահատկությունն այն է, որ այստեղ առաջին անգամ արձանագրվել է ծիսական լանդշաֆտ. ամբողջ տարածքում բնության ստեղծածը մարդը հետագայում մշակել է՝ հեղեղատները, ժայռերի ելքերը եւ այլն: Արշավախմբի ղեկավարը նշեց, որ նմանատիպ ծիսական լանդշաֆտներ հայտնաբերվել են կենտրոնական Անատոլիայում, որոնց վաղագույն թվագրումը վերաբերում է Քրիստոսից առաջ 16-15-րդ դարերին: Ագարակի հուշարձանը 1000 տարով մեծ է:

Ըստ ուսումնասիրությունների, Ագարակը Երվանդյանների շրջանում քաղաքատիպ բնակատեղի է եղել, որի անվանումը դեռեւս հայտնի չէ: Քաղաք-տաճարում հայտնաբերված մեծ քանակությամբ ժայռափոր հնձաններն վկայում են, որ այն եղել է խոշոր խաղողագործական եւ գինեգործական կենտրոն:

Հիշեցնենք, որ Ագարակի հնավայրի 2001-2003 թթ. ուսումնասիրություններից պարզվել է, որ բնակատեղին մի քանի փուլերով է բնակեցվել, բազմաթիվ շերտեր կան, եւ ամենավաղ շերտերը վերագրվում են վաղ բրոնզե դարին՝ Քրիստոսից առաջ 29-27-րդ դարերին:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԳ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635

Խմբագիր
ՓԱՌՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221

Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841

Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483

Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ 529353

Համակարգչային սարւածք
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

Մթության վնասները

Ձմեռ. Երեւանի անլույս փողոցներում

Ձմեռը վրա հասնելուն պես Գիքորի օրն ենք ընկնում: «Օրեր են, կմթնեն, անց կկենան» ասելով ձմռան օրերը հաշվում ու հաշվում ենք եւ փետրվար ամսին էլ ձմռան հոգսերի ծանրությունից ճկված՝ թվում է, էլ չենք դիմանա եւ այսպես արդեն քանի ձմեռ: Ջուրը գալիս է, խեղճանում ենք, ցուրտը սաստկանում է՝ վախենում ենք փողոց դուրս գալ: Փողոցներ կան, որ սառույցը գարնան կեսին է հալվում, «հալված» փողոցներում էլ ցեխաջրերի փոսորակներով քայլելը բազում անհարմարություն են ստեղծում: Ամառային Երեւանը ձմեռայինի հետ համեմատության եզր չունի: Ձմռանը կյանքը մեռնում, մարում է մեր քաղաքում, քաղաքի վրա կախված գորշ երկինքը առավոտները հատկապես ձմեռվա մղձավանջը խորացնում է՝ ջեռուցվող մի սենյակում հավաքված ընտանիքի մթնոլորտի նման: Ամառային Երեւանի երեկոյան կյանքի եռուզեռը միմիայն եղանակով է պայմանավորված: Նույն քաղաքի նույն բնակիչները ձմեռները ծվարում ու տներից դուրս գալ չեն ուզում:

Քաղաքի կենտրոնական մասի, հրապարակի ու հարակից փողոցների՝ կարեւոր շինությունների լուսավորությունը մի կերպ արդարացնում է գիշերային Երեւանի մայրաքաղաքային կարգավիճակը: Առայժմ չխոսենք քաղաքի արվարձանների մասին, կենտրոնին մերձ հատվածներն էլ խուլ, անկենդան տպավորություն են թողնում, որովհետեւ ամեն ինչ կենտրոնացված է բուն կենտրոնում: Սփյուռքահայ բարեկամներիցս մեկի հետ ձմեռային մի երեկո Արաբկիրի տարածքով շրջեցինք հարմարավետ վայր գտնելու հույսով, բայց՝ ապարդյուն: Ժամը 22:00-ին մոտ քաղաքի այդ ոչ այնքան ծայրամասային հատվածն ընկղմված էր խուլ խավարի ու լռության մեջ:

Հետիոտն երեւանցին երեկոյան ժամը 20:00-ից հետո նման փողոցներում հայտնվելիս իրեն զգում է ինչպես գյուղական բնակավայրում. փակ խանութներ, հատուկենտ անցորդներ, մթություն: «Բարեկամություն» մետրոյից սկսվող Հ. Հակոբյան, դրան հատող Ն. Դուման, Քեռի, Արամ Խաչատրյան եւ բազմաթիվ շատ ու շատ փողոցներ անհիշելի ժամանակներից ոչ վերանորոգվել, ոչ ասֆալտապատվել են: Տարիներ շարունակ անձրեւն ու ձյունը, արեւը, մարդն ու մեքենան մաշել են ասֆալտը, գոյացրել փոս ու փոսորակներ, մեքենաների համար դժվար երթեւեկելի, մեզ համար՝ վտանգավոր, նկատի առնելով, թվում է հավերժ սառցաշերտերը (Ալավերդյան փող.), մթությունը (այդ փողոցում միայն երկու էլեկտրասյուն է կանգնած՝ բենզալցման կայանի մոտ), եւ ամենավատը՝ բաց լյուկերը (վերջերս մի երիտասարդ ընկել ու ոտքը ջարդել էր):

Երեւանի նման փողոցների համար հաճախ ամաչում ենք օտար հյուրեր ունենալիս, ներողություն խնդրում, որ ստիպված ուղեկցում ենք նրանց այդ վայրերով: Դրանց լուսավորության խնդիրն ազդում է նաեւ քաղաքի առեւտրային մթնոլորտի վրա: Ժամը 20:00-ից, 21:00-ից հետո գրեթե բոլոր խանութները, դեղատները եւ այլ առեւտրական օբյեկտներ փակվում են, որովհետեւ քաղաքը երեկոյան ընդարմանում է: Այլոք իրենց իսկ շահի համար նրանք (առեւտրի օբյեկտների տերերը) չեն ուզում նպաստել այս հարցի լուծմանը:

Այս մթությունը, որ շատերի ամենօրյա ուղեկիցն է, կարող է, եւ հաճախ դառնում է նաեւ հոգեբանական տրավմաների պատճառ, ճնշվածության եւ նման այլ երեւույթների զգացումներ առաջացնում:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱՂԴԱՏՅԱՆ

Վանաձորի կենտրոնում փո՞ւռ պիտի լինի, թե՞ «Երեւան» կինոթատրոնը

«Մոսկվա» կինոթատրոնի տնօրենությունը Վանաձորում կինոթատրոն կառուցելու խնդրանքով դիմել է Վանաձորի քաղաքապետարանին, վերջինս էլ քաղաքաշինության նախարարությանը՝ տարածք հատկացնելու համար: Այնպիսի տպավորություն է ստեղծվում, որ Վանաձորում կինոթատրոններ չեն եղել եւ նոր միայն պիտի կառուցվեն: Բանն այն է, որ, օրինակ, քաղաքի կենտրոնում գտնվող եւ քաղաքային այգուն հարող, ճիշտ տեղում գտնվող «Երեւան» կինոթատրոնն այսօր իր նպատակին չի ծառայում եւ վերածվել է... հացի փռի: Ավելի լավ չի՞ լինի, որ «Երեւան» կինոթատրոնի շենքը դարձյալ դառնա կինոթատրոն, այդ դեպքում նոր կինոթատրոն կառուցելու կարիք բոլորովին չի լինի, եւ ծախսերն էլ շատ ավելի քիչ կլինեն (շենքը պարզապես պետք է ժամանակակից չափանիշներին համապատասխանեցնել):

Կինոթատրոնը պետք է ճիշտ տեղում կառուցվի, իսկ Վանաձորը փոքր քաղաք է եւ ավելի հարմար տեղ, քան հենց «Երեւան» կինոթատրոնի տեղն է, քաղաքում չկա: Իհարկե, կարելի է քաղաքի կանաչ տարածքների հաշվին, կամ, ասենք, հրապարակի մոտ ինչ-որ անճոռնի նոր շինություն կանգնեցնել, որը չի համապատասխանի քաղաքի ճարտարապետական դեմքին, ինչպես, օրինակ, հրապարակին հարող նորակառույց բանկն է:

Ի դեպ, Վանաձորը նույնպես սկսել են այլանդակել: Այստեղ նույնպես որտեղ պատահի, ինչ պատահի կառուցում են, նույնիսկ մայթերին՝ այնպես, ինչպես մայրաքաղաքում:

Ս. Ս.

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Հափշտակողը ձերբակալվեց

Ինչպես տեղեկացանք ՀՀ ոստիկանության հասարակայնության հետ կապի եւ լրատվության վարչության օպերատիվ տեղեկագրից, փետրվարի 10-ին ոստիկանության Արտաշատի բաժին է դիմել Գոհար Շ.-ն եւ հայտնել, որ նույն օրը, ժամը 14:00-ին անծանոթ երիտասարդը խաբեությամբ մուտք է գործել իր բնակարան եւ պոկելով պարանոցի ոսկյա շղթան՝ խաչով, դիմել է փախուստի: Նշված կողոպուտը կատարելու կասկածանքով Երասխ-Երեւան ճանապարհից բերման է ենթարկվել 1986 թ. Արտյուշա Պ.-ն: Վերջինիս մոտից զննությամբ հայտնաբերվել եւ առգրավվել է գաղտնի փականով դանակ: Արտյուշա Պ.-ն ձերբակալված է, կատարվում է նախաքննություն:

Կավատը բերման ենթարկվեց

Փետրվարի 10-ին ոստիկանության Մալաթիայի բաժնի աշխատակիցները կավատությամբ զբաղվելու կասկածանքով բերման են ենթարկել 1959 թ. ծնված Զեփյուռ Ս.-ին: Վերջինս 2004 թվականի ընթացքում պարբերաբար զբաղվել է կավատությամբ: Կատարվում է նախաքննություն:

Թմրանյութ

Փետրվարի 10-ին ոստիկանության Մարտունու բաժնի աշխատակիցները թմրամիջոցներ պահելու եւ օգտագործելու կասկածանքով բերման են ենթարկել 1963 թ. ծնված Մաթեւոս Գ.-ին: Նրա մոտից հայտնաբերվել եւ առգրավվել է թմրանյութի զանգված: Կատարվում է հետաքննություն: Փետրվարի 10-ին ՀՀ տարածքում ձերբակալվել է ՀՀ քր. օր.-ի տարբեր հոդվածների հատկանիշներով հետախուզվող 9 անձ, այդ թվում՝ խուլիգանության, գույքը դիտավորությամբ ոչնչացնելու կամ վնասելու եւ իսկական զինվորական ծառայությունից խուսափելու համար:

Հուշաքարի վայր ընկնելը տեխնիկական թերություն է

Փետրվարի 11-ին, ժամը 11-ին Հայաստանում հրեաների միության նախագահ Գրիգոր Եփրեմի Բուշտեյնից ոստիկանության կենտրոնականի բաժին ահազանգ է ստացվել, որ Երեւան քաղաքի Մոսկովյան-Տերյան փողոցների խաչմերուկում տեղադրված Ցեղասպանության զոհերի հուշաքարն ընկած է գետնին: Տեղազննությամբ պարզվել է, որ 110x60 սմ եւ 17 սմ լայնությամբ հուշաքարն ամրացված է եղել գետնին, 2,5 սմ բարձրությամբ երկու երկաթյա հենակների վրա եւ վայր է ընկել տեխնիկական թերության պատճառով: Խաչքարի վրա արտաքին ներգործության եւ վնասվածքի հետքեր չեն հայտնաբերվել:

Մանկապարտեզի գողը ձերբակալվեց

Փետրվարի 10-ին ոստիկանության Վաղարշապատի բաժնի աշխատակիցները գողություն կատարելու կասկածանքով բերման են ենթարկել 1964 թ. ծնված, նախկինում դատված Արայիկ Խ.-ին, որը խոստովանել է, որ Սպանդարյան փողոցի մանկապարտեզներից մեկից գողություն է կատարել: Գողոնն առգրավված է, Արայիկ Խ.-ն ձերբակալված է, կատարվում է նախաքննություն:

Մ. Մ.

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Սրբագրվում է գյուղի հանդեպ քաղաքականությունը

Հերթը հասավ գյուղական ճամփաներին

Տրանսպորտի եւ կապի նախարար Անդրանիկ Մանուկյանի համոզմամբ՝ ամենայն հավանականությամբ այս տարվանից կմեկնարկեն հանրապետության տեղական նշանակության ճանապարհների վերակառուցումները:

Մեր գյուղերն ու համայնքներն իրար կապող ճանապարհների վիճակը գրեթե առանց բացառության առավել քան անմխիթար է: Այնպես որ ձմռանը անանցանելիության պատճառով նույնիսկ մարզային կենտրոններին մոտիկ գյուղերը բառացիորեն կտրվում են աշխարհից: Ավելորդ է խոսել հիվանդների ու արտակարգ պատահարների դեպքում անհետաձգելի օգնություն հասցնելու մասին:

«Լինսի» հիմնադրամի միջոցներով միջպետական նշանակության մայրուղիները (սրանց երկարությունը 1560 կմ է) լիովին նորոգվեցին, նորոգվեց հանրապետական նշանակության (1830 կմ) ճանապարհների 20 տոկոսը:

Շուրջ 3350 կմ երկարության տեղական նշանակության ճանապարհների համար այս տարի առաջին անգամ Հայաստանի բյուջեն միջոցներ է առանձնացրել: Ընդհանուր առմամբ 4 մլրդ 500 մլն դրամ է հատկացվել ճանապարհների նորոգումները շարունակելու ծրագրին, որի 30 տոկոսը կծախսվի տեղական ճանապարհների վրա: Մոտ 535 մլն դրամ կստանան մարզպետարանները, իր միջոցներով ծրագրին կմասնակցի նաեւ տրանսպորտի եւ կապի նախարարությունը: Ֆինանսներ են ակնկալվում նաեւ Համաշխարհային բանկից ու ամերիկյան կառավարության «Հազարամյակի մարտահրավերներ» ծրագրից:

Հիմնանորոգումների ծրագրում գրեթե միաժամանակ ընդգրկվելու են հանրապետության բոլոր մարզերը, բացի Երեւանից: Մայրաքաղաքի ճանապարհների խնդիրը հոգում է քաղաքապետարանը:

Կարկուտի դեմ ապահովագրություն այս տարվանից

Վերջին տարիներին հայ գյուղացու համար իսկական պատուհաս են դարձել կարկուտները: Անցած տարիներին դրանք ավերներ գործեցին Արարատում, Արմավիրում, Լոռիում, Շիրակում, Արագածոտնում:

Այս տարվա երկրորդ կեսին, գյուղնախարար Դավիթ Լոքյանի համոզմամբ, որոշակի օժանդակություն կցուցաբերվի այս մարզերին: Առայժմ հաջողվել է հակակարկտային կայանք տեղադրել միայն կարկուտների մշտական զոհ Արագածոտնի մարզում: Դա չափազանց թանկ հաճույք է, եւ խնդրի լուծման մեջ կառավարությունը որոշել է ներգրավել ապահովագրական ընկերություններին: Առաջիկայում գյուղնախարարությունը ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության հետ կմշակի հանրապետության մարզերում ապահովագրական ընկերությունների գործունեության ծավալների ու բնույթի վերաբերյալ հայեցակարգը՝ փորձելով ներգրավել նաեւ միջազգային ապահովագրական ընկերություններին:

Ապահովագրական ընկերությունների անհրաժեշտությունը եղանակի անակնկալներից անվերջ տուժող հողագործի համար անհրաժեշտություն է, բայց, այնուամենայնիվ, այս կառույցների կայացման փորձերը տարիներ շարունակ ձախողվում են: Տվյալ պայմաններում ապահովագրական ընկերության համար ռիսկի գործոնը խիստ ցածր է, սակայն հիմնականում կիսավճարունակ ու պետության հանդեպ առանձնապես պատրանքներ չունեցող գյուղացին ինչպե՞ս է արձագանքելու դրան:

Գյուղական ճամփաներով դեպի Եվրոպա

Ամեն տարի 30-40 տոկոսով ավելանում են պանրի, ձկան, խեցգետնի, չոր «Նաիրի» կաթի արտահանման ծավալները հիմնականում ԱՊՀ երկրներ: Հատկապես Ռուսաստանը Հայաստանի համար շարունակում է մնալ որպես գյուղմթերքների իրացման ամենամեծ շուկա: Սակայն, ըստ գյուղնախարար Դավիթ Լոքյանի, «մենք դեռեւս չունենք այն ծավալի ապրանքներ, որոնք կարողանանք իրացնել այդ շուկաներում գործող մարկետինգի ընդհանուր սկզբունքներով»: Եվ ծավալները դեռ չկան, եւ սկզբունքները:

Ծավալների ավելացումը դեռ հնարավոր է կանխատեսել, առավել դժվար են լինելու ընդհանուր սկզբունքները: Իսկ դրանք գյուղմթերքների իրացման եվրոպական չափանիշներն են, դեպի ուր գնում են նաեւ այդ երկրները: Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպության անդամ Հայաստանի գյուղատնտեսության համար նոր խնդիր է առաջացել գյուղի մասին իր օրենսդրությունը եւս համապատասխանեցնելու Եվրամիության երկրների չափանիշներին, եթե չի ուզում հետ մնալ մյուսներից ու հարվածի տակ դնել արտահանման ու նոր շուկաներ ունենալու ճակատագիրը:

Արդեն իսկ գյուղատնտեսական օրինագծերի մի պատկառելի փաթեթ է առաքվել Բրյուսել՝ Եվրահանձնաժողովին, հանձնվել եվրոպացի փորձագետների դատաքննությանը, նախքան դրանք կներկայացվեն կառավարություն ու Ազգային ժողով:

Իսկ եվրոպական օրենսդրությունը, ինչպես հայտնի է, բավական կոշտ ու խիստ դրույթներ է պարունակում, քանի որ նրա հիմնական գաղափարաբանությունը էկոլոգիապես մաքուր գյուղմթերքի արտադրումն է, բացառումը այն ամենի եւ այն արտադրատեսակների, որոնք սպառնում են մարդու առողջությանը: Մասնավորապես գենային ինժեներիայի կիրառումը, այդ սկզբունքով ստացված սերմացուի ներմուծումից հրաժարվելը, հավելանյութերի ու օգտագործման ժամկետները երկարաձգող նյութերի բացառումը, օրինակ, բնահյութերի արտադրության մեջ, ծխախոտի ցանքատարածությունների լիովին կրճատումը եւ այլն:

Այնպես որ, հատկապես այս ասպարեզում խիստ ցավագին է լինելու մեր «ինտեգրումը» Եվրամիությանը: Քանի որ գաղտնիք չէ, որ նախորդ տարիներին Հայաստանը բառացիորեն դարձել էր գենային ինժեներիայի սկզբունքներով ստացված մթերքների իրացման հիմնական աղբավայրերից մեկը: Եվ այժմ էլ նույն գործընթացը անվերահսկելի է: Իսկ ծխախոտի արտադրությունը Հայաստանի գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղերից է:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

«Ազգ» օրաթերթը ինտերնետ կայքերում տարածաշրջանում առաջինն է

Հայերեն գրանշանների խնդիրը մնում է որպես խոչընդոտ ինտերնետ միջավայրի զարգացման համար

Արդեն չորս տարի գործում է **«Ազգ»** օրաթերթի ինտերնետային կայքը: Նման ժամանակահատվածը գնահատելու հնարավորություն է տալիս: Ըստ ինտերնետային ոլորտի մասնագետ, ինժեներ-ծրագրավորող Վալերի Մարկարյանի, հնարավոր է նաեւ ընդհանրական գնահատականներ տալ ոչ միայն կոնկրետ **«Ազգ»** թերթի, այլեւ հայաստանյան լրատվական դաշտի այլ ներկայացուցիչների ինտերնետ կայքերի եւ ընդհանրապես մեր տարածաշրջանում այս ոլորտում տիրող իրավիճակի մասին:

Վալերի Մարկարյանի խոսքերով, **«Ազգ»**-ի ինտերնետ կայքը լիարժեք սկսել է գործել 2000 թ.-ի հունվարից եւ 4 լեզվով: Եվ քանի որ առաջին երկու տարիներին, վիճակագրության համաձայն, ռուսերեն նյութերն ավելի շատ էին ընթերցվում, քան հայերենը, հայալեզու **«Ազգ»** թերթը դարձավ նաեւ ռուսալեզու:

Պատճառները, թերեւս, մի քանիսն էին: Նախ, արտերկրում գտնվող հայերի համար հնարավորություն ստեղծվեց հայերենին չտիրապետելու կամ հայկական տառատեսակներ չունենալու պատճառով հայերեն տարբերակից զրկվածությունը լրացնել ռուսերենով: Բացի դրանից, հայաստանյան անցուդարձով հետաքրքրվող եւ դրանում ընդգրկված շատ միջազգային կազմակերպություններ եւս կարողացան տեղեկանալ մեր թերթի նյութերին:

Թերեւս կային ուրիշ հանգամանքներ: **«Ազգ»-ի** հրապարակած նյութերը մեծ հետաքրքրություն ունեին նաեւ մեր հարեւան Ադրբեջանում, որտեղ, բնականաբար, ռուսերենի իմացությունը շատ ավելի բարձր մակարդակի վրա էր:

Պատճառներից մեկն էլ այն էր, որ մարդիկ կարողանում էին կարդալ ռուսերեն տարբերակը, մինչդեռ հոդվածները հայերեն ընթերցելու համար որոշակի տեխնիկական խնդիրներ կային, որոնց պատճառով սկզբնական շրջանում մարդիկ դժվարանում էին: Ժամանակի ընթացքում այդ խնդիրները լուծվեցին:

Վալերի Մարկարյանի կարծիքով, **«Ազգ»-ի** ինտերնետային կայքի ռուսալեզու տարբերակը իր ժամանակին վերածվեց Հայաստանի վերաբերյալ հիմնական տեղեկատվություն ապահովող լրատվամիջոցի: Ըստ վիճակագրության եւ ուսումնասիրությունների, **«Ազգ»-ն** այն ժամանակ ամենամեծ այցելություններ ունեցող ինտերնետ կայքն էր Հայաստանում: Ընդ որում, մինչեւ այսօր էլ ամենաշատ հղումներ արվում են **«Ազգ»** օրաթերթին, եւ որ առանձնապես հետաքրքրական է՝ հենց Ադրբեջանի կողմից:

Մյուս կողմից, **«Ազգ»-ի** կայքը, մյուս լրատվամիջոցների հետ, մոտեցրեց սփյուռքը Հայաստանին: Փաստորեն մեր հայրենակիցները թերթի ինտերնետային տարբերակի միջոցով ավելի շուտ են տեղեկանում իրադարձություններին, քան մեր թերթի ընթերցողները տեղում:

Եթե հաշվի առնենք, որ մինչեւ ինտերնետ կայքերը արտերկրում հայաստանյան իրադարձություններին տպագիր ձեւով տեղեկանում էին շաբաթներ անց, ապա թերթերի կայքերով տեղեկությունները դարձան կատարելապես մատչելի: Բացի դրանից, սփյուռքահայությունը հնարավորություն ստացավ իր նամակներով, առաջարկություններով մասնակցելու Հայաստանի հասարակական կյանքին:

Թերեւս կան հայկական թերթեր, որ իրենց տպաքանակով ավելին են, քան **«Ազգ»-ը**, բայց թերթն իր ինտերնետ կայքի միջոցով ավելի մեծ լսարան ունի: Վիճակագրության համաձայն, **«Ազգ»-ի** ինտերնետային կայքի օրական ընթերցողների թիվն ամեն տարի ավելանում է 500-ով: Ներկայումս թերթի 4 լեզվով ինտերնետային էջերն օրական ունենում են մոտ 2000 ընթերցող: Որպեսզի բերված վիճակագրությունն ինքնանպատակ չլինի, նշենք, որ Հարավային Կովկասում **«Ազգը»** ինտերնետային էջի օրական այցելուների թվով արդեն 3 տարի գրավում է առաջին տեղը:

Ի դեպ, ինտերնետ կայքերի ընթերցողների առումով առաջին 3 տեղում հայկական տպագիր լրատվամիջոցներն են, հաջորդ 3 տեղում ադրբեջանական թերթեր են, այնուհետեւ 3 տեղերում նոր միայն վրացական թերթերը: Անգամ ադրբեջանական առաջատար թերթը՝ «Զերկալո»-ն **«Ազգ»-ին** զիջում է մոտ 1500 ընթերցողով:

Ինչպես, ժամանակակից տեխնոլոգիաների ներկա խնդիրները Հայաստանում անմիջականորեն կապված են մեկ այլ խնդրի հետ: Դա հայկական գրանշանների առկայության ու կենսունակության հարցն է: Ըստ Վալերի Մարկարյանի, հայերենի գրանշանները միակն են, որ մինչեւ այսօր չեն ստացել միջազգային ճանաչում, այսինքն՝ ստանդարտացում, ինչն, անշուշտ, բացասական ազդեցություն ունի հայալեզու տեղեկատվական միջավայրի ձեւավորման վրա եւ այդ հանգամանքը ստիպում է, որ մեզանում կիրառվեն օտարալեզու համակարգեր:

Ինտերնետից օգտվողները քաջատեղյակ են, որ հայերենով նամակագրությունն անհնար է, դրա փոխարեն օգտագործվում են լատինական գրանշանները: Վալերի Մարկարյանի կարծիքով, հայկական գրերի ստեղծման 1600-ամյակ նշելու պայմաններում նման իրողությունն ուղղակի խայտառակություն է, որի համար պատասխանատու են մեր հասարակությունը, պետական ղեկավարությունը եւ գիտական ոլորտի ներկայացուցիչները:

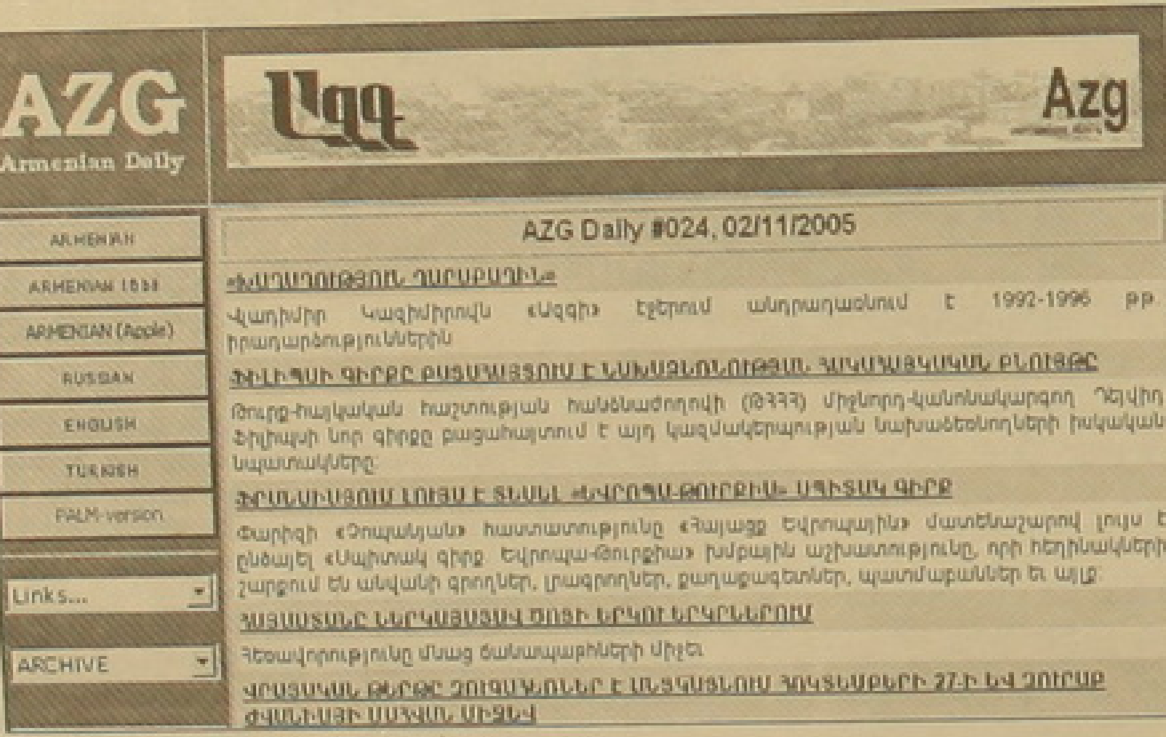

Հայերեն գրանշանների միջազգային ճանաչման եւ ստանդարտացման համար հիմնական խոչընդոտ-պատնեշ է այն, որ առայժմ չի հաջողվել նույնականացնել արեւմտահայերենի եւ արեւելահայերենի այբբենական եւ ուղղագրական համակարգերը: Թերեւս նշվածը միակ խնդիրը չէ: Առայժմ մնում է չլուծված նաեւ հայերեն լեզվով կայքերի համար օգտագործվող ստանդարտների միասնական համակարգի խնդիրը: Շատ դեպքերում անգամ համապատասխան տառատեսակների առկայության դեպքում ինտերնետ կայքերում տեղադրված հայերեն նյութերն ընթերցողին հասկանալի չեն լեզվի տարբեր համակարգերի կիրառման պատճառով:

Մասնագետների կարծիքով, եթե մոտ ժամանակներս անհրաժեշտ միջոցառումներ չիրականացվեն, ապա մենք չենք ունենա լիարժեք հայալեզու տեղեկատվական համակարգ: Իսկ այդպիսին ունենալու համար անելիքները բավականին շատ են: Մասնավորապես, միայն Word համակարգում հայերենը չունի տողադարձ, չկա ուղղագրական եւ քերականական ստուգման ծրագիր, մեծ դժվարություններ են առաջանում նամակագրության ժամանակ, տեղեկատվական պաշարների մեջ գոյություն ունի տեղեկատվական համատեղելիության դժվարություն, չկան թարգմանիչ ծրագրեր եւ այլն:

Այս ամենի արդյունքում մենք ունենք չկարգավորված ինտերնետ միջավայր, թեեւ կարգավորման հնարավորություններ կան: Ցայսօր Հայաստանում գոյություն չունեն տեղեկատվության կուտակման եւ որոնման համակարգեր, եւ մենք ստիպված օգտվում ենք օտարալեզու համակարգերից, որն, ըստ էության, չի նպաստում մեր ինտերնետ միջավայրի զարգացմանը:

Ինչ վերաբերում է ընդհանրապես Հայաստանում եւ տարածաշրջանում ինտերնետ միջավայրին, ապա, Վալերի Մարկարյանի խոսքերով, Հայաստանում մինչեւ այսօր չի ձեւավորվել, եթե այդպես կարելի է ասել, ինտերնետ հասարակություն՝ չնայած ժամանակակից տեխնոլոգիաների մասին խոսվում է ամենուր եւ ամեն առիթով:

Հայաստանում չունենք նաեւ ինտերնետ կայքերի այցելությունների վարկանիշային մեր համակարգը: Չնայած նման համակարգի ստեղծման փորձ արվել է ՄԱԿ-ի ծրագրերի շրջանակներում, սակայն մասնագետներն այն անհաջող են համարում, ընդ որում՝ անավարտ:

Թերությունների եւ բացթողումների իր բաժինն ունի նաեւ համակարգիչների հետ կապված ծառայություններ մատուցողների գործունեությունը: Մասնավորապես, քաղաքացիները չեն կարող գտնել որեւէ տեղեկատվական աղբյուր, որոնցով հնարավոր կլինի տեղեկություն ստանալ համակարգչային տեխնիկա եւ ծրագրեր վաճառող ընկերությունների ապրանքների որակի եւ չափանիշների մասին:

Չկա նաեւ որեւէ մարմին, որ զբաղվի ինտերնետային կայքերի որակական հատկանիշների վերլուծությամբ, ինչը կարեւոր հանգամանք է մրցակցային միջավայրի ձեւավորման եւ ինտերնետային կայքերի զարգացման համար:

Ինչ վերաբերում է տարածաշրջանին, ապա ինտերնետ միջավայրի առումով առաջատար թերթերը ակտիվորեն մասնակցում են քաղաքական պայքարին՝ քննարկելով տարածաշրջանային առաջնահերթ խնդիրները, եւ այդ կերպ կայքերն ավելի ազդեցիկ են դառնում: Ըստ Վալերի Մարկարյանի, ինտերնետ միջավայրում մամուլն առաջատար է, եթե հաշվի առնենք վարկանիշային տվյալները:

Բայց եւ այնպես, մեր տարածաշրջանում դեռեւս ակտիվ չէ քաղաքացիների ներգրավվածությունը տարբեր քննարկումներում, որ անցկացվում են ինտերնետի միջոցով: Հայ-վրացի-ադրբեջանցի երկխոսությունները կայանում են օտարերկրյա կայքերում եւ ոչ տարածաշրջանային:

Հարավային Կովկասի կտրվածքով, մասնագետների ներկայացմամբ, գրեթե չեն լինում ինտերնետ հանցագործություններ: Լինում են տհաճ դեպքեր, երբ անհայտ վիրավորական նամակներ են գրվում: Բայց, օրինակ, **«Ազգ»-ի** պարագայում նման դեպք է բացահայտվել: Մասնավորապես, թերթի համապատասխան մասնագետների ջանքերով հնարավոր դարձավ պարզել մի վիրավորական նամակի հեղինակի (ադրբեջանցու) ինքնությունը, որի պատճառով էլ նա հետագայում զրկվեց աշխատանքից:

Մի ուրիշ կայքում ադրբեջանցի մեկ այլ նամակագիր Բուլղարիայի Սոֆիայի համալսարանից դուրս մնալու վտանգի առաջ կանգնեց: Այնուհետեւ վիրավորական բովանդակությամբ նամակներ այլեւս չեն ստացվել:

Ամեն դեպքում, լավ կլիներ, եթե տարածաշրջանային ինտերնետ միջավայրը ձեւավորվեր եւ ծառայեր ոչ թե պատերազմելուն, այլ խաղաղությանը, մարդկանց շփումների միջոց դառնար՝ միջազգային հարաբերությունների բարելավման եւ կարգավորման առումով:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԽՈՐԱՆ ԻՄԱՍՏՈՒԹՅԱՆ

Տյառնընդառաջ կամ Տրնդեզ

Վաղը երեկո եւ մյուս օրը Տյառնընդառաջ է կամ Տրընդեզ: Եկեղեցիներում սուրբ պատարագ կմատուցվի, իսկ բոլոր բակերում խարույկներ կվառվեն, ու մարդիկ կտոնեն մեծ ժողովրդականություն վայելող այս տոնը ոչ այն է քրիստոնյային, ոչ այն է հեթանոսին վայել ձեւով: Անշուշտ, այդ երեւույթի համար մեղավոր են մեր տեսած եւ ապրած աստվածամերժության տարիները, որոնք հիշողությունից ջնջեցին մեր պապերի ավանդությունը: «Խորան իմացության» խորագրի նպատակն է Ձեր հարցերի եւ հոգեւորականի պատասխանների միջոցով պարզաբանել տոնի բուն իմաստը: Հարցերին պատասխանում է Մանուկ սարկավագ Ղալաչյանը:

- Մանուկ սարկավագ, որն է ճիշտ ասել՝ Տրընդե՞զ, թե՞ Տյառնընդառաջ: Եվ ո՞րն է դրա իմաստը: (Արթուր Կարապետյան, 34 տարեկան):

- Տոնի ճիշտ եւ եկեղեցական անվանումը Տյառնընդառաջն է, որի հիմքում ընկած է Ղուկասի ավետարանի երկրորդ գլխի 21-39 համարներում ներկայացված պատմությունը, որտեղ Սիմեոն ծերունին, ընդառաջ դուրս գալով մանուկ Հիսուսին, խոստովանում է Նրան, որպես Աստծո Օծյալ Փրկչի: Տոնի իմաստն է, որ մենք եւս Սիմեոն ծերունու նման հավատանք եւ խոստովանենք Քրիստոսին:

- Տյառնընդառաջը միշտ տոնվում է ամսի 13-ին, որն ընդունված է անհաջող թիվ համարել: Նույնիսկ զգուշանում ենք այդ օրը պսակադրվել, ի՞նչ կասեք այդ կապակցությամբ: (Վահագն եւ Անահիտ):

- Տյառնընդառաջի տոնը, համաձայն Հայ եկեղեցու օրացույցի, տոնվում է փետրվարի 14-ին: Քանի որ եկեղեցական օրը սկսվում է երեկոյան ժամը 6-ից, տոնը սկսվում է 13-ի երեկոյից՝ նախատոնակով: 13 թվի հետ կապված նախապաշարումները, անշուշտ անհիմն են, ինչպես աչքի հուլունքը, պայտը եւ այլն, որոնց որեւէ նշանակություն տալը սնոտիապաշտություն է: Ուստի, կարող եք պսակադրվել Տյառնընդառաջի տոնին առանց մտավախության, առավել եւս, որ այդ օրն Ամենայն հայոց հայրապետի տնօրինությամբ հռչակվել է նորապսակների օրհնության օր:

- Հայր սարկավագ, ես ուզում եմ նշել եւ Տյառնընդառաջը, եւ Վալենտինի օրը: Արդյոք դա սխա՞լ է: (Վալերի, 26 տարեկան):

- Եթե մենք խնդրենք որեւէ օտարազգի երիտասարդի նշել մեր սուրբ հայրերից որեւէ մեկի հիշատակի օրը, վստահաբար, նա պիտի մերժի, քանի որ նրա համար այդ սուրբը որեւէ նշանակություն չունի: Մենք՝ հայերս մեր եկեղեցական օրացույցում եւ մեր պատմության ամեն էջում ունենք բազում սրբացված եւ արժանավոր նախնիներ, որոնց հիշատակելու համար բավական չեն նույնիսկ տարվա բոլոր օրերը: Եզրակացությունը թողնում եմ Ձեզ:

- Մենք որոշել ենք ամսի 13-ի տոնական օրը շենքի բակում կրակ վառել: Սակայն մեկն ասում է՝ չի կարելի, մյուսն էլ թե՝ կրակը պետք է բերել եկեղեցուց, մեկ այլ հարեւանուհի էլ ասում է, թե կրակ վառելը մեղք է: Խնդրում ենք պարզաբանել: (Մի խումբ երեխաներ):

- Կրակ վառելը մեղք չէ, նրան երկրպագելն է անընդունելի: Պետք է իմանալ, որ կրակ վառելը հեթանոսական սովորույթ է, որի իմաստն, անշուշտ, մեր հայրերի կողմից քրիստոնեացվել է: Ժամանակին կրակ վառելով եւ նրա շուրջ պտտվելով, հեթանոսները երկրպագում էին այն: Ի տարբերություն հեթանոսների, մենք՝ քրիստոնյաներս, ցատկում ենք կրակի վրայով, փաստելով, որ պաշտում ենք միայն կենդանի Աստծուն: Սիրելի երիտասարդներ, Տյառնընդառաջի տոնին դուք կարող եք կրակ վառել, որպես ազգային սովորություն, բայց հստակ գիտակցեք, որ տոնը վերաբերում է Քրիստոսին եւ Նրան իբրեւ Աստծո խոստովանելուն:

Պատրաստեց՝ Ս. Մարգարյանը

Ձեր հարցերը հոգեւորականին կարող եք ուղարկել հետեւյալ հասցեներով
Երեւան, Հանրապետության 47, կամ
susanik@mail.ru
susmark2002@yahoo.com

«Թուրքական հարց»

Ֆրանսիացի քաղաքագետի հոդվածը մոսկովյան թերթում

Կարդալով եվրոպացի շատ քաղաքագետների նյութերն իսլամի, իսլամական երկրների ու դրանց քաղաքակրթությունների մասին, հաճախ ես տարակուսանք ապրում. այդ մարդիկ չե՞ն ուզում, թե՞ չեն տեսնում իրական վտանգը քրիստոնեական քաղաքակրթության կամ առհասարակ քաղաքակրթության նկատմամբ: Ի վերջո, ինչքանո՞վ են հարիր մուսուլմանական աշխարհին այնպիսի վեհ եվրոպական հումանիստական հասկացություններ, ինչպիսիք են դեմոկրատիան, մարդու իրավունքները, տղամարդու եւ կնոջ հավասարությունը, ազգային փոքրամասնությունների իրավունքների հարգումն ու պաշտպանությունը եւ այլն: Երբ Փարիզում մուսուլմանները «պայքարում են» գլխաշորի համար, ապա նրանք վարպետորեն օգտագործում են հավասարի ազատության եվրոպական սկզբունքը: Բայց թող քրիստոնյան որեւէ նման իրավունք պահանջի, ասենք, Սաուդյան Արաբիայում կամ Իրանում: Կամ ամերիկացի գունամորթ մուսուլմանների նման երթ անեն էր Ռիադի փողոցներով:

Այս իմաստով եւ հայ ազգային սուբյեկտիվ մոտեցման առումով անչափ հետաքրքրական է ֆրանսիացի հեղինակավոր քաղաքագետ, Ֆրանսիայի միջազգային հարաբերությունների ինստիտուտի տնօրեն Տիերի դը Մոնբրիալի հոդվածը «Թուրքական հարցը» վերնագրով, որը հրապարակել էր մոսկովյան թերթերից մեկը:

Հոդվածագրի կարծիքով, եվրամիության ընդլայնումն այն դարձնում է բազմադեմ, տարասեռ, եւ դա վտանգավոր է: Եվ հենց այս հենքի վրա է հառնում թուրքական հարցը: Եվրոխորհրդի 1999 թ. դեկտեմբերին Հելսինկիում կայացած նստաշրջանից հետո Թուրքիան թեւակոխեց եվրամիություն մտնելու նախապատրաստական շրջանը: Սակայն երեք տարի հետո, եվրոխորհրդի Կոպենհագենյան գագաթաժողովից անմիջապես առաջ այդ երկրում իշխանության գլուխ եկավ «Արդարություն ու բարգավաճում» կուսակցությունը, որը հռչակում է իր նվիրվածությունը իսլամի գաղափարներին եւ ամեն ինչ անում է, այն էլ բավական հաջողությամբ, որ իրեն համարեն «Մուսուլմանական դեմոկրատիայի» կուսակցություն: Միաժամանակ, ի զարմանս բազում դիտորդների, նոր կառավարությունն արդարացրեց նախորդների սկսած բարեփոխումների ընթացքը, ընդունում է եվրոպական հանձնաժողովի տեսչախմբին, որը եկել է ծանոթանալու իրավիճակին: Այսինքն՝ Թուրքիան բոլոր պարագաներում ձգտում է անդամագրվել, ինչպես այդ երկրում են ասում, եվրոպական «քրիստոնեական ակումբին»:

Ինչո՞ւ են եվրոպայում վախենում Թուրքիայից, հարց է տալիս ֆրանսիացի քաղաքագետը եւ ինքն էլ պատասխանում: Եվրոպացիների մեծամասնության համար Թուրքիան ընկալվում է որպես այնպիսի իրադարձությունների ու երեւույթների մարմնացում, որի արմատները պատմական են ու սարսափ են առաջացնում: Ակնբախ է վտանգավոր թշնամու, նվաճողի կերպարը:

Թուրքիայից երկյուղելու մյուս պատճառը ժողովրդավարությունն է. բնակչությունն արդեն կազմում է մոտ 70 միլիոն եւ շարունակում է աճել: Եվրամիության անդամ դառնալով, նա կարող է ամենամեծ ներկայացուցչությունն ունենալ եվրոխորհրդարանում: Պետք է մոռանալ նաեւ, որ մուսուլմանական փոքրամասնությունները եվրոպայում գրեթե չեն ձուլվում:

Երրորդ, եվրոպացիներն առհասարակ սարսափ են ապրում իսլամից, որը խիստ ուժեղացավ սեպտեմբերի 11-ի իրադարձություններից հետո:

Թուրքիա-Եվրամիություն առնչությունների հարցում անթաքույց մերժողական է Ֆրանսիայի դիրքորոշումը եւ եվրոպական հանրության անդամագրվելու գործում Թուրքիային հակազդելու ջատագովները հաճախ են մեջբերում ֆրանսիացի բարձրաստիճան անձանց խոսքերը: «Թուրքիան եվրոպային մոտ պետություն է, հայտարարել է Ֆրանսիայի նախկին նախագահ Վալերի Ժիսկար դը Էստենը, որտեղ կա իսկական քաղաքական ընտրախավ: Թուրքիայի նշանակությունը շատ մեծ է, սակայն նա չի համարվում եվրոպական պետություն»: Եթե նա դառնա հանրակցության անդամ, ապա դա կլինի «եվրոպական միության վերջը», անողոքաբար եզրակացնում է ճանաչված քաղաքագետը:

Հայերիս համար թերեւս ամենահետաքրքրականը հոդվածի այն մասն է, որտեղ դը Մոնբրիալն իր նկատառումներն է հայտնում համընդհանուր հաշտեցման հնարավորության մասին:

Միանգամայն ակնհայտ է, գրում է հեղինակը, որ եվրամիությունը հենվում է խիստ փոխկապակցված մի քանի հասկացությունների վրա, որոնք կազմում են միասնական համակարգ. համընդհանուր հաշտեցում, դեմոկրատիա, մարդու իրավունքներ, փոքրամասնության հարգում եւ պաշտպանություն, կառավարման աշխարհիկ բնույթ, անվտանգություն. համերաշխություն, շուկայական տնտեսություն (Կոպենհագենյան չափանիշներ):

Այս բոլորից Թուրքիայի հարցում ֆրանսիացի քաղաքագետը կարեւորում է երեք խնդիր՝ դեմոկրատիայի եւ փոքրամասնության կարգը, կառավարման աշխարհիկ բնույթը, համընդհանուր հաշտեցումը: Հույս է հայտնվում, որ եթե առաջիկա 10-12 տարում Թուրքիան կարողանա արեւմտյան հիմնադրույթներին համապատասխան գտնել իր ազգային փոքրամասնությունների ու առաջին հերթին քրդերի խնդրի լուծումը, դա արդեն իսկական նվաճում կլինի:

Կառավարության աշխարհիկության հարցում մտավախություն է հայտնվում, որ կատարելով դեմոկրատական բարեփոխումներ եվրամիությանը միանալու նպատակով, Թուրքիան անհաջողության դեպքում կարող է իշխանության ճանապարհ հարթել անհաշտ իսլամականների համար: Չի կարելի բացառել, որ նրանք սպասում են իրենց ժամին, համոզված լինելով, որ իրենց երկրի թեկնածությունը կմերժվի:

Իսկ ինչ վերաբերում է համընդհանուր հաշտեցմանը, հոդվածագիրն ընդգծում է երեւույթի ռոմանտիկ բնույթը, ինչքան էլ որ այն ցանկալի լինի: Մեծ նախագծեր ստեղծողները, գրում է հեղինակը, իրավունք ունեն եւ նույնիսկ պարտավոր են երազել: Ինչու մենք չենք կարող երազել թուրքերի եւ հույների, Բյուզանդական ու Օսմանյան կայսրությունների հետնորդների եւ նույնիսկ անհավանական թվացող երեք կրոնների ներկայացուցիչների հաշտեցման մասին:

Թեեւ դժվար է պատկերացնել, հատուկ նշում է Մոնբրիալը, բայց կարելի է, իհարկե, երազել թուրքերի ու հայերի հաշտեցման մասին՝ եվրոպական նախագծի հիման վրա: Իսկ նախագիծ ասելով պետք է հասկանալ այնպիսի համակարգի ստեղծում, որն ընդգրկի հետեւյալ երեք պայմանների կատարումը:

Առաջին. որպեսզի ողջ եվրոպական միության համակարգը չքանդվի, ամեն մի ընդլայնման փուլ պետք է անցնի փորձաշրջան՝ համակերպման գործընթացը պետք է ենթարկվի համապատասխան ստուգման: Եվ այս իմաստով Թուրքիայի նման պետության անմիջական միացումը դժվար է պատկերացնել, կարող է իրականանալ սոսկ տարիներ հետո:

Երկրորդ. թեկնածու երկրները պետք է գործնականում ապացուցեն, այն էլ այնպես, որ դա հետեւությամբ ստուգվի, իրենց իսկական նվիրվածությունը Կոպենհագենյան չափանիշներին: Մինչդեռ մուսուլմանական երկրների առնչությամբ դա հազիվ թե լավատեսություն ներշնչի:

Եվ երրորդ. ընդունման բանակցություններն ավարտվելուց հետո ոչ մի թեկնածու պետություն չի կարող միանալ առանց միության բոլոր անդամ պետությունների միաձայն հավանության: Ակնհայտ է, որ եթե այսօր անհրաժեշտություն առաջանա վավերացնելու Թուրքիայի միանալու վերաբերյալ պայմանագիրը, հաջողության հնարավորությունը գործնականում կհավասարվի զրոյի: Նույնիսկ առաջիկա հեռանկարի առումով ֆրանսիացի քաղաքագետը մեծ հոռետեսություն է հանդես բերում հրաժարվելով նույնիսկ որեւէ կանխատեսումից:

Այդուհանդերձ, հոդվածագիրը գտնում է, որ լուրջ սխալ կլիներ բանակցություններ չսկսել մոտակա ժամանակներս: Եթե դա չարվի, եվրոպայի դեմ տրամադրված նացիոնալիստներն ու իսլամականներն անմիջապես լույս աշխարհ դուրս կգան եւ այդ երկրում անխուսափելիորեն կառաջանա քաղաքական լուրջ ճգնաժամ, որի հետեւանքները ոչ ոք չի կարող կանխագուշակել: Բացի այդ, աներկիմաստ եզրահանգում է Մոնբրիալը, **բանակցություններն սկսելը բնավ էլ համարժեք չէ դրանց ավարտմանը:**

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա

ԹԵՀՐԱՆ

Խաթամին ԱՄՆ-ին սպառնում է «դժոխքի կրակով»

Իսլամական հեղափոխության 26-րդ տարեդարձի առթիվ Թեհրանում հավաքված տասնյակ հազարավոր ցուցարարների առջեւ ելույթ ունենալով, Իրանի նախագահ Մոհամմադ Խաթամին «դժոխքի կրակով» սպառնացել է բոլոր զավթիչներին: «Իրանի ժողովուրդը միաբան է ամեն մի սպառնալիքի կամ հարձակման դեմ հանդիման», շեշտել է նախագահը: «Յուրաքանչյուր զավթիչ կբացահայտի, որ Իրանը դժոխքի կրակ է իր համար», ընդգծել է Խաթամին:

«Մոնդ» թերթը նշում է, որ իշխանությունները եւ լրատվամիջոցները ժողովրդին հորդորել էին 1979 թ. հեղափոխության տարեդարձի օրը զանգվածաբար փողոց դուրս գալ եւ աշխարհին ցուցադրել, որ Թեհրանի միջուկային ծրագրի կապակցությամբ դրսից գործադրվող ճնշումներն արդյունք չեն տա:

Վերջերս ԱՄՆ-ը հաճախ է խոսում Իրանի վրա հարձակվելու հնարավորության մասին, պնդելով, թե նրա միջուկային ծրագիրն իբր ռազմական բնույթ է կրում: Թեհրանի Ազադի հրապարակում եւ շրջակայքում հավաքված ժողովրդին դիմելով Խաթամին ասել է, որ ամերիկացիների սպառնալիքները հոգեբանական պատերազմի արտահայտություն են եւ «նրանց ձախողումների հետեւանքը»: «Ոչ ոք չի կարող մեզ նվաստացնել, մենք որեւէ մեկից կախված չենք», շեշտել է նախագահը:

Չնայած ձնաբքին, ցուցարարները երկար ժամանակ չէին ցրվում, իսկ նրանցից շատերը կրում էին Ջորջ Բուշին եւ Կոնդոլիզա Ռայսին ծաղրող խրտվիլակներ: Մասնավորապես Բուշը ներկայացված էր մտապակասի կերպարանքով, իսկ հրապարակում շրջում էր ամերիկյան դրոշի գույներով ներկված մի ավանակ:

Ինչ վերաբերում է Թեհրանի միջուկային ծրագրին, ցույցի առթիվ հրապարակված հայտարարության մեջ իշխանությունները շեշտում են, որ «Իրանի ժողովուրդը չի հրաժարվի խաղաղ նպատակներով միջուկային էներգիա արտադրելու եւ օգտագործելու իր օրինական իրավունքից»:

Իրաքցի առեւանգիչները նոր վերջնագիր են ներկայացրել Իտալիային

Իտալական «Մանիֆեստո» ձախամետ թերթի լրագրողուհի Ջուլիանա Սգրենայի առեւանգման պատասխանատվությունն ստանձնած «Իսլամական ջիհադ կազմակերպություն» ահաբեկչական խմբավորումը նոր վերջնագիր է ներկայացրել Իտալիայի կառավարությանը: Ֆրանսպրեսը նշում է, որ իսլամիստների ինտերնետային էջերից մեկում հինգշաբթի երեկոյան հրապարակված հայտարարության մեջ Իտալիային 48 ժամ է տրվում Իրաքից սեփական զորքերի դուրսբերման սկիզբը հայտարարելու համար: Պատանդառուները խոստանում են միայն դրանից հետո տեղեկություններ հայտնել լրագրողուհու վիճակի մասին:

«Մոջահեդները կրկին դիմում են Իտալիայի կառավարությանը: Եթե ձեր զինվորներին թողնեք Միջագետքում, դա կհանգեցնի արյունալի պատերազմի: Մենք Սիլվիո Բեռլուսկոնիի հանցավոր կառավարությանը հանգիստ չենք թողնի, քանի դեռ Իրաքում մնում է թեկուզ մեկ իտալացի զինվոր», նշվում է ուղերձում:

Իտալուհուն առեւանգել էին փետրվարի 4-ին: Որոշ ժամանակ անց ինտերնետի իսլամիստական սայթերից մեկը հաղորդում էր հրապարակել նրան առեւանգած «Իսլամական ջիհադ կազմակերպություն» խմբավորման անունից: Ծայրահեղականները պահանջել էին 3 օրում իտալական զորքը դուրս բերել Իրաքից՝ սպառնալով հակառակ դեպքում մահապատժի ենթարկել պատանդին:

Փետրվարի 7-ին նույն խմբավորումը հայտարարել էր, թե Սգրենան շուտով ազատ կարձակվի: Միաժամանակ նշվել էր, որ 56-ամյա Սգրենան մասնակից չէ «Իրաքում անհավատների օգտին կատարվող լրտեսությանը»:

Էստոնիայի արտգործնախարարը պաշտոնանկ արվեց փաստաթղթերի կորստի պատճառով

Գաղտնի փաստաթղթերի կորստյանը մեղսակից լինելու մեղադրանքով պաշտոնանկ է արվել Էստոնիայի արտգործնախարար Քրիստինա Օյուլանդը: Որոշումն ընդունել է հանրապետության նախագահ Առնոլդ Ռյույտելը:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությունը հիշեցնում է, որ երկուշաբթի օրն Էստոնիայի անվտանգության ոստիկանությունը հրապարակել էր ԱԳՆ-ում անցկացված ստուգման արդյունքները: Աուդիտորները չէին գտել 1996-2004 թթ. վերաբերող 91 գաղտնի փաստաթղթեր:

Հաջորդ օրը եւեթ վարչապետ Յուհան Պարտսը Օյուլանդին առաջարկել էր ինքնակամ հրաժարական տալ: Մերժում ստանալով՝ նա դիմել էր նախագահին: Այժմ Օյուլանդը պաշտոնանկ է արված: Բայց երեկվանից սկանդալը դուրս է եկել ԱԳՆ շրջանակներից: Էստոնիայի բարեփոխման կուսակցությունը, որի անդամներից է Օյուլանդը, զգուշացրել է, որ պաշտոնանկությունը կառաջացնի կառավարական ճգնաժամ:

Կուսակցության ղեկավար, տնտեսության եւ հաղորդակցությունների նախարար Անդրուս Անսիպի տվյալներով, կորած փաստաթղթերը չեն պարունակում հույժ կարեւոր պետական գաղտնիքներ: Փաստաթղթերի մեծ մասը վերաբերում էր Եվրամիության նկատմամբ Տալլինի դիրքորոշման հարցերին: Դրանք այլեւս չպետք է գաղտնի համարվեն, քանզի Էստոնիան արդեն ԵՄ անդամ է:

Անսիպը սպառնում է, որ իր կուսակցությունն անվստահություն կհայտնի կառավարությանը եւ կպահանջի օրենսդիր ժողովի արտահերթ ընտրությունների անցկացում: Բարեփոխականներին միանալու պատրաստակամություն են հայտնել սոցիալ-դեմոկրատները, կենտրոնամետ ուժերը եւ ժողովրդական դաշինքը:

Պ. Ք.

Պապը դուրս է գրվել հիվանդանոցից

Կաթոլիկ եկեղեցու հովվապետ Հովհաննես-Պողոս Բ պապը հինգշաբթի երեկոյան դուրս է գրվել Հռոմի «Ջեմելլի» հիվանդանոցից եւ վերադարձել է Վատիկան: Շնչառական բարդությունների պատճառով հիվանդանոցում 10 օր անցկացրած պապը վերադարձի ճանապարհին ողջունել է իրեն տեսնելու եկած հավատացյալներին:

Վատիկանի մամլո քարտուղար Խոակին Նավարո Վալսը լրագրողներին ասել է, որ բուժումից հետո պապի ընդհանուր առողջական վիճակն աստիճանաբար բարելավվում է: Պապի վերադարձը փաստորեն համընկավ քրիստոնեական մեծ պահքին, որի ընթացքում կաթոլիկ հովվապետը չի մասնակցում պաշտոնական արարողություններին: Այնպես որ նա կարող է հանգիստ ապաքինվել եւ պատրաստվել Սբ. Զատկին:

Հիվանդության պատճառով պապը չկարողացավ մասնակցել մեծ պահքի սկիզբը նշանավորող ապաշխարության օրվա պատարագին: Իր պաշտոնավարման 26 տարիների ընթացքում պապն առաջին անգամ էր բաց թողնում այդ հանդիսավոր պատարագը, որը նրա փոխարեն անցկացրեց ամերիկացի կարդինալ Ջեյմս Սթաֆորդը:

RFI ֆրանսիական միջազգային ռադիոկայանը երեկ հաղորդեց, որ նախազգուշական խիստ միջոցներ են ձեռնարկվում, որպեսզի պապը չմրսի եւ վերսին շնչուղիների հիվանդություն չստանա:

Կինո

ՕՍԿԱՐՅԱՆ ՀՆԳՅԱԿԸ

Ամերիկյան կինոակադեմիան արդեն իր 5808 անդամներին է առաքել քվեաթերթիկները, որոնց հիման վրա փետրվարի 27-ին «Կոդակ» սրահում կայանալիք ծիսահանդեսում կհրապարակվեն «Օսկարի» այս տարվա դափնեկիրների անունները: «Լավագույն ֆիլմ» անվանակարգում մրցակցող հինգ աշխատանքներն են Ալեքսանդր Փեյնի «Աջ ու ձախ»-ը, Մարկ Ֆորսթերի «Կախարդական երկիրը», Քլինթ Իսթվուդի «Միլիոն դոլարանոց աղջիկը», Թեյլոր Հեքֆորդի «Ռեյը» եւ Մարտին Սկորսեզեի «Օդաչուն»: Այս ֆիլմերը նաեւ ամենից շատ հիշատակվող ժապավեններն են մյուս անվանակարգերում: Ներկայացնում ենք «Օսկարի» գլխավոր հավակնորդներին՝ «Մուվիկայն» ամերիկյան հանդեսի հրապարակված կանխատեսումներով հանդերձ:

Ջեյմս Ֆոքսը Ռեյ Չառլզի դերում

«ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ»

«Շմիդտի մասին» ֆիլմից հետո ոչ ոք չէր կասկածում, որ Ալեքսանդր Փեյնի գործերը պետք է անպայման դիտել: Բայց որքան էլ ակադեմիկոսներին դուր գա նրա «Աջ ու ձախ» նոր ֆիլմը, դժվար կլինի պատճառ հորինել, թե ինչու պետք է մրցանակ տալ մի կատակերգության, որտեղ Փոլ Ջամատիի եւ Թոմաս Հեյդեն Չըրչի մարմնավորած երկու ընկերները փնտրում են կյանքի իմաստը: Առաջին միտքն այն է, որ տվյալ դեպքում կարելի է հույս դնել «Երկրորդական դերի լավագույն դերասան» անվանակարգի վրա: Իսկ Փեյնը կարող է մեծ խաղագումար շահել, եթե կատակերգությունները նորից կինոակադեմիկոսների կիմքին հաճելի դառնան: Բայց եթե ամեն ինչ մնա անցյալ տարվա պես, երբ նախապատվությունը տրվեց «Խորհրդավոր գետը», «Հրեշը» եւ «Ավազե ու մեղուե տունը» մռայլ դրամաներին, Փեյնի նոր գործին բախտը չի ժպտա:

«ԿԱԽԱՐԴԱԿԱՆ ԵՐԿԻՐԸ»

Ամերիկյան կինոարդյունաբերությունը մի հսկայական շղթեկապսա է, որը ժամանակ առ ժամանակ շղթին բաց թողնելու կարիք ունի: Երբեմն «շղթու բացթողումը» այս կամ այն դերասանին փառաբանելու ձգտումն է դառնում, մանավանդ եթե նա վաղուց արժանի է դրան, բայց տվյալ պահին իր տաղանդին վայել կինոնախագիծ չունի:

Այսօր նման դերասան է Ջոնի Դեփը: Նա երբեք ակադեմիկոսներին դուր գալու ջանք չի թափել, եւ Դեփին երկար ժամանակ անտեսում էին, մինչեւ որ հանկարծ ուշքի եկան եւ մրցանակի ներկայացրին «Կարիբյան ծովի նավահենների» համար: Այդ ժեստը զարմացրեց բոլորին, բայց նախ եւ առաջ՝ հենց Դեփին: «Կախարդական երկիրը», որտեղ նա կատարում է անգլիացի գրող Ջեյմս Բարիի դերը, տաղանդավոր դերասանին պարգեւատրելու նոր հնարավորություն է ընձեռում ակադեմիային: Այս տարի կենսագրական ֆիլմերի ակնհայտ լիառատություն է, բայց «Կախարդական երկիրը» նշանավոր մարդու կյանքին ուղղված այնքան էլ սովորական հայացք չէ:

Ջոնի Դեփը եւ Քեյթ Ուինսլեթը «Կախարդական երկիրը» ֆիլմում

Կինոնկարը պատմում է գրողի եւ նրա հարեւանությամբ ապրող չորս որբ տղաների բարեկամության մասին: Հենց այդ բարեկամությունն էլ ոգեշնչել է Բարիին իր հռչակավոր մանկական գրքերը հորինելու:

«ՄԻԼԻՈՆ ԴՈԼԱՐԱՆՈՑ ԱՂՋԻԿԸ»

Նախկին բռնցքամարտիկ Ֆրենքի Դանը (Քլինթ Իսթվուդ) իր հին գործընկերոջ (Մորգան Ֆրիման) հետ մարզիչ է Լոս Անջելեսի սեփական մարզասրահում: Մի անգամ նրանց է դիմում Մեգի Ֆիցջերալդ անունով մի երիտասարդ կին (Հիլըրի Սուենք), որը երազում է բռնցքամարտիկ դառնալ: Ի վերջո, Ֆրենքին եւ Մեգին համակվում են փոխադարձ քնքուշ զգացմունքներով, բայց դրանք մնում են պլատոնական:

Ֆիլմը ստեղծվել է 2000-ին Ֆ. Ք. Թուլի լույս ընծայած «Այրվող ճոպաններ» ժողովածուի երկու պատմվածքների հիման վրա, որոնք սցենարի է վերածել Փոլ Հեգիսը: Ֆ. Ք. Թուլը բռնցքամարտիկների մենեջեր Ջերի Բոյդի կեղծանունն է: Վերջինս, որ վախճանվեց 2002-ին, 70 տարեկանում՝ իր առաջին վեպը այդպես էլ ավարտին չհասցնելով, 40 տարի գրել է, բայց «Այրվող ճոպանները» նրա առաջին հրապարակված գործն է:

Քլինթ Իսթվուդն ու Մորգան Ֆրիմանը 1993-ին արդեն աշխատել են միասին Իսթվուդին լավագույն կինոնկարի եւ ռեժիսորական աշխատանքի մրցանակներ բերած «Չներվածը» վեսթերնում: «Միլիոն դոլարանոց աղջիկը» թողարկած «Ուորներ բրոս» կինոընկերությունը ամեն ինչ արել է Իսթվուդի նոր ֆիլմը օսկարյան մրցամարտին մասնակից դարձնելու համար՝ ոռոցակի հույս կապելով նաեւ գլխավոր դերակատարուհի Հիլըրի Սուենքի հետ:

Իսթվուդի նախորդ ժապավենը՝ «Խորհրդավոր գետը», անցյալ տարի հավակնում էր վեց «Օսկարի», որոնցից նվաճեց երկուսը՝ գլխավոր եւ երկրորդական դերերի լավագույն դերասանների համարում բերելով Շոն Փեննին եւ Թիմ Ռոբինսին:

«ՌԵՅ»

Երբ կինոակադեմիան Ուիլ Սմիթին հյուհնազանդ առաջադրեց մրցանակի «Ալի» կինոնկարի դերակատարման համար (խոշոր ֆիլմի, խոշոր անհաջի եւ խոշոր մկանների պատճառով) բոլորն անթաքույց անտեսեցին այն փաստը, որ, մեծ հաշվով, «Ալիի» գլխավոր հերոսը Ջեյմս Ֆոքսի խաղացած մարզիչ Բանդինի Բրաունն էր: Ավելին, հոլիվուդցիները ձեւացրին, թե չեն նկատել, որ Ֆոքսից շատ ավելի ազդեցիկ Ալի կստացվեր:

Այս տարի Ֆոքսը նորից խփել է թիրախին՝ «Մասնակիցը» ֆիլմում Թոմ Քրուզի օգնականը կարգվելով: Եվ նորից ֆչերը ուշադրություն դարձրին, որ ֆիլմը հազիվ թե այդքան տպավորիչ դառնար, եթե կերպարների հավասարակշռություն չլիներ, որը հնարավոր է դարձել Քրուզին ոչնչով չզիջող Ֆոքսի շնորհիվ:

Ըստ երեւույթին, որպես նվեր լավ վարքի համար Ֆոքսին ընծայել են գլխավոր դերը Ռեյ Չառլզին նվիրված պատկերաշար կենսագրական ֆիլմում, մի դեր, որն ակադեմիային կարող է սակավադեպ հնարավորություն տալ, որպեսզի խախտվի տղամարդու լավագույն դերի մրցանակը բացառապես սպիտակամորթ դերասանի հանձնելու բազմամյա ավանդույթը:

Իհարկե, ինչպես արդեն նշվեց, այս տարի կենսագրական ֆիլմերը չափից շատ են, բայց ոչ երգիչ Բոբի Դերինը, ոչ Ջեյմս Բարին, ոչ էլ Հաուարդ Հյուզը չեն կրում հոգին ջերմացնող այն մշակութային բեռը, որն ամփոփված է Ռեյ Չառլզի կերպարում:

Հայտնի է, որ հաճախ «Օսկարի» են ներկայացվում կամ կինոակադեմիայի մրցանակն ստանում ոչ թե խաղի, այլ դերի համար: Ամերիկայում սիրում են պարգեւատրել նրանց, ովքեր հիացմունք են շարժում, եթե նույնիսկ խոսքը իրական մարդկանց մասին չէ, այլ դերասանների կատարմամբ ներկայացվող կերպարների (օրինակները շատ են. Մոհամեդ Ալի, Ֆրիդա Կալո, Ջեկսոն Փոլոք, Թինա Թըրներ, Չառլզ Չապլին, Փեթսի Քլայն, Մոցարտ, Մահաթմա Գանդի, Բադի Հոլի...): Ռեյ Չառլզի կյանքում բավականաչափ խնդիրներ ու սկանդալներ կային, որպեսզի դրանց հիման վրա հեշտությամբ սյուժե հորինվեր (կուրություն, բանտ, թմրադեղեր), բայց ինչ չէին եւ հաղթական պահերը՝ նրա դերակատարին ուսկեզօծ արձանիկ բերելու ընդունակ վառ ու շահեկան դեր կերտելու համար:

«ՕԴԱՉՈՒՆ»

Եվս մի կենսագրական ֆիլմ, այս անգամ միլիոնատեր, հոլիվուդյան պրոդյուսեր, արկածախնդիր, փլեյբոյ եւ արդյունաբերող Հաուարդ Հյուզի մասին, որը, ամեն ինչից զատ, նաեւ ավիացիայի ինքնաթիռներ փորձարկելու օդաչու էր: Այն հանգամանքը, որ կինոնկարի ռեժիսորը Մարտին Սկորսեզեն է, կինոակադեմիայի համար արդեն վաղուց նշանակություն չունի. վերջին 30 տարում ակադեմիկոսները հանգավոր կերպով զանց են առել նրա ձեռքբերումները: Բայց այս անգամ Սկորսեզեն ծնրադրել է Հոլիվուդի լեգենդի առաջ, եւ դա կարող է նրա օգտին լինել:

Լեոնարդո Դի Կապրիոն Հաուարդ Հյուզի դերում

Հյուզի դերը կատարում է Լեոնարդո Դի Կապրիոն: Ինչ վերաբերում է երկրորդական կերպարներին, ճակատագրի հեգնանքով, դրանք բաժին են ընկել միեւս գլխավոր դերեր խաղացած աստղերի: Նրանց վիճակվել է մարմնավորել 30-40-ական թվականների հոլիվուդյան «երկնաքարերին», որոնց հանդեպ այնքան բարեհաճ էր Հյուզը: «Գեթ համապատասխան հռչակավոր դերասանին» սկզբունքով անցած ընտրությունից հետո դերերը բաշխվել են հետեւյալ կերպ. Քեյթ Բլանշեթը Քեթրին Հեփբըրնն է, Քեյթ Բեքինսեյլը՝ Ավա Գարդները, «No Doubt» ռոք խմբի մենակատարուհի Գվեն Ստեֆանին՝ Ջի Հարլոուն, իսկ Ջուդ Լոն ստեղծել է Էրոլ Ֆլինի կերպարը:

Ֆիլմի գործողությունը ծավալվում է 20-40 թվականներին, ուստի մենք Դի Կապրիոյին չենք տեսնի արդեն տարին առած, արտառոց ու անփույթ Հյուզի կերպարանքով:

Արժե դիտել

14 փետրվարի, 21.35 Культура

«Ներքնահարկի մեղեդին»* Ռեժիսոր՝ Անրի Վեռնյոյ: Դերերում. Ժան Գաբեն, Ալեն Դելոն, Վիվիան Ռոմանս, Կառլա Մառլե, Ժորժ Վիլսոն: Ֆրանսիա - Իտալիա, 1963:

Գանգստերական ֆիլմ խաղաստան կողոպուտի մասին:

15 փետրվարի, 22.40 Հ1

«Մարգարտե ականջօղով աղջիկը»** Ռեժիսոր՝ Փիթեր Ուեբեր: Դերերում. Սկարլեթ Յոհանսոն, Քոլին Ֆիրթ, Թոմ Ուիլկինսոն, Սիլիան Մըրֆի, Ջուդի Փարֆիթ: Մեծ Բրիտանիա -Լյուքսեմբուրգ, 2003:

Թրեյսի Շըվալյեի վեպի էկրանացումը հոլանդացի մեծ նկարիչ Վերմեերի «Մարգարտե ականջօղով աղջիկը» կտավի ստեղծման պատմությունն է:

15 փետրվարի 23.10. Культура

«Կույր ռեժիսորը»** Ռեժիսոր՝ Ալեքսանդր Քլուգե: Դերերում. Յուտա Հոֆման, Արմին Մյուլեր - Շթալ: Գերմանիա, 1985:

Դրամա, որտեղ միահյուսվում են որբ աղջկա, գործազուրկ բժշկուհու եւ խոհուն պրոֆեսորի ճակատագրերը:

16 փետրվարի, 22.00 Հ2

«Կյանքը հրաշք է»*** Ռեժիսոր՝ Էմիր Կուստուրիցա: Դերերում. Սլավկո Ստիմաչ, Նատաշա Սոլակ, Վեսնա Տրիվալիչ, Վուկ Կոստիչ, Ստրիբոր Կուստուրիցա: Ֆրանսիա, 2004:

Տրագիկոմիկական սիրո պատմություն, որ ծավալվում է Հարավսլավիան ճարակած քաղաքացիական պատերազմի շրջանում:

16 փետրվարի 22.00 Հ1

«Սատասավորը»* Ռեժիսոր՝ Ֆիլիպ դը Բրոկա: Դերերում. Դանիել Օթյոյ, Ֆաբրիս Լուկինի, Վենսան Պերես, Մարի Ժիլեն, Ֆիլիպ Նուարե: Ֆրանսիա,1997:

Պատմական արկածային ֆիլմ:

17 փետրվարի, 23.20 Արմենակոբ
19 փետրվարի 01.05

«Գոյան Բորդոյում»* Ռեժիսոր՝ Կառլոս Սաուրա: Գլխավոր դերում. Ֆրանսիսկո Ռաբալ: Իսպանիա - Իտալիա, 1999:

Կենսագրական պատում իսպանացի հանճարեղ նկարչի մասին:

17 փետրվարի 23.29 Культура

«Հարազատներ»*** Ռեժիսոր՝ Նիկիտա Միխալկով: Դերերում. Նոննա Մորդյուկովա, Սվետլանա Կրյուչկովա, Անդրեյ Պետրով, Յուրի Բոգատիրյով: ԽՍՀՄ, 1981:

Մարիա Կոնովալովան գյուղից գալիս է դստերը տեսության եւ հայտնաբերում, որ քաղաքաբնակների կյանքը բնավ չի համապատասխանում իր պատկերացումներին:

17 փետրվարի, 23.30 Հ1

«Սեքս՝ հանուն կարեկցանքի»*** Ռեժիսոր՝ Լաուրա Մանյա: Դերերում. Էլիզաբեթ Մարգոնի, Ալեխս Անգուլո, Պիլար Բարդեմ, Խոսե Սանչո: Մեքսիկա - Իսպանիա, 1999:

Անսահման գթասրտությունը Դոլորեսին մղում է մարմնավաճառության:

18 փետրվարի, 23.00 Культура

«Մաքքեյբը եւ միսիս Միլլերը»** Ռեժիսոր՝ Ռոբերտ Օլթման: Դերերում. Ուորեն Բիթի, Ջուլի Քրիստի: ԱՄՆ, 1971:

Ջոն Մաքքեյբը մտադրվում է հասարակաց տուն բացել գավառական քաղաքում:

20 փետրվարի, 22.00 Հ1

«Լավ ժամանակներ»** Ռեժիսոր՝ Ժերար Ժյունյո: Դերերում. Ժ. Ժյունյո, Ռիշար Բորինժե, Վիկտորյա Աբրիլ, Թիերի Հոլգադո: Ֆրանսիա, 1991:

Կատակերգություն, որի հերոսը, անցնելով գործազուրկների շարքը, հանդիպում է կյանքի հատակում ապրող անօթեւանների թիվը:

Էջը պատրաստեց ԶԱՎԵՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆԸ

Շախմատային փառատոն Աերոֆլոտի հովանու ներքո

Փետրվարի 15-ին Մոսկվայում կմեկնարկի Աերոֆլոտի հովանու ներքո անցկացվող շախմատի միջազգային խոշոր փառատոնը: Ըստ նախնական հայտի, մրցաշարին մասնակցելու ցանկություն են հայտնել 516 շախմատիստներ: Մասնակիցներն, ըստ իրենց վարկանիշի, բաժանվել են 4 խմբի: 2550-ից բարձր վարկանիշ ունեցող շախմատիստները կմասնակցեն A1 կարգի մրցաշարին: Ուժեղագույնների մրցաշարում Հայաստանը կներկայացնեն Վլադիմիր Հակոբյանը (2693), Լեւոն Արոնյանը (2684), Կարեն Ասրյանը (2602) եւ Գաբրիել Սարգսյանը (2602): Ի դեպ, Հակոբյանն ու Արոնյանն իրենց վարկանիշով զիջում են միայն ֆրանսիացի Էթիեն Բակրոյին (2715) եւ ուկրաինացի Վասիլի Իվանչուկին (2711): Այս մրցաշարում հանդես կգա նաեւ Սլովակիայում բնակվող մեր հայրենակից Սերգեյ Մովսիսյանը (2624), որն իր վարկանիշով 23-րդն է: Ուժեղագույնների խմբում մրցանակային հիմնադրամը 90 հազար դոլար է, որը կբաշխվի առաջին 30 տեղերը զբաղեցրած շախմատիստների միջեւ: Հաղթողը կստանա 30 հազար դոլար, 2-րդ եւ 3-րդ մրցանակակիրները՝ 17 եւ 10 հազարական:

2400-2550 վարկանիշ ունեցող շախմատիստները կմասնակցեն A2 կարգի մրցաշարում: Այստեղ հայ շախմատիստներից հանդես կգան Արսեն Եղիազարյանը (2510), Արման Փաշիկյանը (2465), Բենիամին Գալստյանը (2444), Տիգրան Քոթանջյանը (2443), Էլինա Դանիելյանը (2415), Լիլիթ Մկրտչյանը (2389) եւ Նելլի Աղինյանը (2370): Այդ մրցաշարում կխաղարկվի 40 հազար դոլար, որը կբաշխվի առաջին 25 տեղերը զբաղեցրած շախմատիստների միջեւ: Հաղթողը կստանա 12 հազար դոլար:

2200-2400 վարկանիշ ունեցող շախմատիստներն իրավունք կստանան մասնակցելու B կարգի մրցաշարին, որի մրցանակային ընդհանուր հիմնադրամը 24 հազար դոլար է (կբաշխվի 35 մասնակցի միջեւ): Հայաստանը կներկայացնեն Զավեն Անդրեասյանը, Լեւոն Բաբուջյանը, Հրանտ Մելքումյանը, Ավետիք Գրիգորյանը, Լիլիթ Գալոյանը եւ Հրայր Սիմոնյանը: 2200-ից ցածր վարկանիշ ունեցող շախմատիստների մասնակցությամբ անցկացվող C կարգի մրցաշարում մեր հանրապետությունը կներկայացնեն Աշոտ Ավետիսյանը, Արթուր Ղարագյոզյանը եւ Հենրիկ Փաշայանը: 16 հազար մրցանակային գումարը կբաշխվի 25 մասնակիցների միջեւ: Հաղթողը կստանա 3000 դոլար:

Տրանսֆերային շուկայում ամենաակտիվն անգլիական ակումբներն են

Եվրոպայում փակվեց ձմեռային տրանսֆերային շրջանը: Տրանսֆերային շուկայում նախկինի պես առավել աշխուժություն էր տիրում Անգլիայում: Հունվարին «Բիրմինգհեմը» միանգամից 7 ֆուտբոլիստ ընդգրկեց իր կազմում: Համալրումներ ստացան նաեւ «Սաութհեմփթոնն» ու «Տոտենհեմը», «Նյուքասլն» ու «Լիվերպուլը»: Այս անգամ պասսիվ էր «Չելսին», որը սահմանափակվեց Իրժի Յարոշիկով: Իսկ ահա, վերջին երկու մրցաշրջաններում «Չելսին» բավական ակտիվ էր տրանսֆերային շուկայում եւ գրանցված տրանսֆերների 40 տոկոսը բաժին էին ընկնում Ռոման Աբրամովիչի ակումբին: 2003 թ. հուլիսից, երբ Աբրամովիչը դարձավ «Չելսիի» սեփականատեր, ակումբը մոտ 250 մլն ֆունտ ստեռլինգ (470,5 մլն դոլար) է ծախսել նոր ֆուտբոլիստների գնման վրա: Այդ գումարը կրկնակի անգամ գերազանցում է «Արսենալի» եւ «Մանչեսթր յունայթեդի» միասին ծախսած գումարի չափը:

Ընդհանրապես վերջին տարիներին տրանսֆերների վրա թիմերն այնքան էլ խոշոր գումարներ չեն ծախսում: Ֆուտբոլիստների մեծամասնությունը նոր ակումբ է տեղափոխվում կամ վարձավճարով, կամ էլ որպես ազատ կարգավիճակ ունեցող խաղացող:

Ձմեռային տրանսֆերային շրջանի ամենախոշոր գործարքը կնքվել է «Գլազգո ռեյնջերսի» եւ «Նյուքասլի» միջեւ: Վերջինս ֆրանսիացի Ժան Ալեն Բումսոնգի տեղափոխման համար վճարել է 15,4 մլն դոլար: Վալերի Բոժինովի եւ Նիկոլա Անելկայի տրանսֆերը կազմել է 13 մլն դոլար, իսկ Մորյենտեսի համար «Լիվերպուլը» վճարել է 12 մլն դոլար: Ներկայացնում ենք 10 ամենախոշոր գործարքները:

Ֆուտբոլիստը	Նախկին ակումբը	Նոր ակումբը	Տրանսֆ. արժեքը մլն դոլար
1. Ժան Ալեն Բումսոնգ	«Գլազգո ռեյնջերս»	«Նյուքասլ»	15,4
2. Վալերի Բոժինով	«Լեչե»	«Ֆիորենտինա»	13
3. Նիկոլա Անելկա	«Մանչեսթր յուն.»	«Ֆեներբահչե»	13
4. Ֆեռնանդո Մորյենտես	«Ռեալ»	«Լիվերպուլ»	12
5. Ջեյմս Բիտի	«Սաութհեմփթոն»	«Էվերտոն»	11,5
6. Իրժի Յարոշիկ	ԲԿՄԱ	«Չելսի»	10
7. Կառլոս Ալբերտո	«Պորտո»	«Կորինթիանս»	9
8. Բարի Ֆերգյուսոն	«Բլեքբըռն»	«Գլազգո ռեյնջերս»	8,5
9. Մաքսիմիլիանո Ռոդրիգես	«Ռիվեր փլեյթ»	«Բարսելոն»	8
10. Էնդի Ռիդ	«Նոթինգհեմ ֆորեստ»	«Տոտենհեմ»	7,5
Մայքլ Դոուսոն	«Նոթինգհեմ ֆորեստ»	«Տոտենհեմ»	7,5

Մրցավարն ինքն իրեն հեռացրեց դաշտից

Արտասովոր դեպք տեղի ունեցավ Անգլիայի «Պիտերբորո յունայթեդ» եւ «Ռոյալ Մեյլ» սիրողական թիմերի հանդիպման ժամանակ: 63-րդ րոպեին մրցավար Էնդի Վեյնն ինքն իրեն կարմիր քարտ ցույց տվեց՝ հեռացնելով խաղադաշտից, եւ հանդիպումը մնաց անավարտ: Իսկ մինչ այդ խաղադաշտում հետեւյալն էր տեղի ունեցել: 63-րդ րոպեին «Ռոյալ Մեյլը» գրավել էր մրցակցի դարպասը՝ հաշիվը դարձնելով 2-1: Սակայն մրցակցի դարպասապահ Ռիչարդ Մակգաֆինը համարելով, որ գոլը խփվել է խաղի կանոնների խախտմամբ, հարձակվել էր մրցավարի վրա՝ հայհոյելով նրան: 39-ամյա մրցավարը, որը մասնագիտությամբ վարորդ է, փորձել էր փակել հանդուգն դարպասապահի բերանը՝ իր հերթին ֆուտբոլիստի հասցեին հայհոյանքներ տեղալով: Հետո նա գրպանից հանել էր կարմիր քարտը եւ բոլորի համար անսպասելի այն ցույց էր տվել ոչ թե դարպասապահին, այլ իրեն եւ ազդարարել էր խաղի ավարտը: Իր այս տարօրինակ վարմունքը Վեյնը հետեւյալ կերպ էր բացատրել. «Այդ ամենից հետո բարոյական իրավունք չունեի մնալու խաղադաշտում, քանի որ եթե ֆուտբոլիստը վարվեր ինձ նման, պարտավոր էի նրան հեռացնել խաղադաշտից: Ես չկարողացա տիրապետել նյարդերիս, ուստի ինքս ինձ արդարացի վճիռ կայացրի»:

Ներկայումս Անգլիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան մանրակրկիտ ուսումնասիրում է տեղի ունեցած միջադեպը: Իսկ մրցավարը փորձում է այդ ամենը բացատրել իր եւ իր ընտանիքի վերջին շրջանի դժբախտություններով: Այդ ընթացքում հայտնի էր դարձել, որ մրցավարի կինը հիվանդ է քաղցկեղով, հետո 38 տարեկանում մահացել էր նրա մտերիմ ընկերը, իսկ խաղի նախօրեին մահացել էր նրա անեը:

Հաղթանակ եւ պարտություն

Մարսելում ընթացող թենիսի մրցաշարի 2-րդ փուլն անհաջող էր Դավիթ Նալբանդյանի համար, որը զիջելով ամերիկացի Դենտին (6-7, 2-6), դուրս մնաց պայքարից: Հաջորդ փուլի ուղեգիր նվաճեցին Անչիչը, Լյուբիչիչը, Բեկը, Յոհանսոնը: Սան Խոսեում հաջող է խաղում Աղասին, որը 2-րդ հաղթանակը տոնեց՝ պարտության մատնելով շվեդ թենիսիստ Կառլսենին (7-5, 6-1): Այստեղ պայքարը շարունակում են Սոլինեն, Մելցերը, Միրնին, Էնկվիստը եւ Ռոդիկը:

Առանց օլիմպիական չեմպիոնի

Մարտի 4-6-ը Դեւիսի գավաթի խաղարկության մեկնարկային խաղում Մոսկվայում Ռուսաստանի հավաքականը կհյուրընկալի Չինիի ընտրանին: Վերջինիս կազմում վնասվածքի պատճառով հանդիպմանը չի մասնակցի Աթենքի օլիմպիական խաղերի չեմպիոն Նիկոլաս Մասուն: Նա չիլիացի առաջին մարզիկն է, որ իր երկրին օլիմպիական ոսկե մեդալ է պարգեւել: Մասուն Աթենքում հասավ կրկնակի հաջողության՝ հաղթող ճանաչվելով նաեւ զուգախաղում, որտեղ նրա զուգընկերն էր իր հայրենակից Ֆեռնանդո Գոնսալեսը:

«Փյունիկը» մեկնեց Տաշքենդ

Այսօր առավոտյան ՀՀ չեմպիոն Երեւանի «Փյունիկը» մեկնեց Տաշքենդ՝ մասնակցելու փետրվարի 22-ից մարտի 1-ը Ուզբեկստանի մայրաքաղաքում կայանալիք մրցաշարին: «Փյունիկի» մրցակիցները կլինեն Տաշքենդի «Պախտակորն» ու Թբիլիսիի «Լոկոմոտիվը»: Մյուս խմբում ընդգրկված են Ռիգայի «Սկոնտոն», Ուկրաինայի եւ Բելառուսի երիտասարդական հավաքականները: Խմբերի հաղթողները եզրափակիչում կվիճարկեն գլխավոր մրցանակը, իսկ 2-րդ տեղ զբաղեցրած թիմերը կպայքարեն 3-րդ տեղի համար: Երկու հանդիպումներն էլ տեղի կունենան մարտի 1-ին:

«Փյունիկն» առաջին հանդիպումը կանցկացնի փետրվարի 22-ին Թբիլիսիի «Լոկոմոտիվի» հետ: Փետրվարի 26-ին մեր չեմպիոնի մրցակիցը կլինի «Պախտակորը»: Տաշքենդյան մրցաշարի նախապատրաստությունը փյունիկցիները սկսել էին Արարատի «Այգ» մարզաբազայում, որտեղ մեկշաբաթյա ուսումնամարզական հավաք էին անցկացրել: Թիմը Տաշքենդ է մեկնել զգալի համալրված կազմով: Հարազատ կոլեկտիվ են վերադարձել Կառլ Լոմբեն, Ռաֆայել Նազարյանը: Հնարավոր է, որ իր խաղընկերներին միանա նաեւ դարպասապահ Արուլա Բեսեն, որը Լոմբեի հետ փորձաշրջան էր անցնում «Բորդոյում»: Խարկովի «Մետալիստում» փորձաշրջան անցնելուց հետո թիմ է վերադարձել նաեւ Լեւոն Փաչաջյանը: Փաստորեն, հիմնական կազմից այսօր բացակայում է միայն Կարեն Ալեքսանյանը, որը փորձաշրջանի է մեկնել Քիեւի «Ձինբրու»: Թիմում փորձարկվում են երկու նորեկներ՝ կամերունցի Անդրեաս Օկանք Աբանկը եւ գանացի Դեյվիդ Անաֆը: Վերջինս, հնարավոր է, հրաժեշտ տա «Փյունիկին»: Ինչ խոսք, հունվարին մոսկովյան մրցաշարի համեմատ «Փյունիկն» այժմ ավելի լավ մարզավիճակում է: Անցկացրած ստուգողական հանդիպումները թույլ են տվել ֆուտբոլիստներին զգալի խաղային փորձ ձեռք բերել: Բացի այդ էլ, «Փյունիկը» Տաշքենդ է մեկնել ուժեղացված կազմով, ուստի մեր չեմպիոնից սպասելիքները պետք է ավելի լուրջ լինեն:

Սուրեն Բարսեղյանը նախընտրեց Լիբանանը

Նոր մրցաշրջանի մեկնարկից մեկ ամիս առաջ Աշտարակի «Միկան» մնացել է առանց գլխավոր մարզչի: Այդ պաշտոնը զբաղեցնող Սուրեն Բարսեղյանը, որի գլխավորությամբ «Միկան» անցյալ մրցաշրջանում հասել էր իր ամենամեծ նվաճմանը՝ դառնալով արծաթե մրցանակակիր, անսպասելիորեն մեկնել է Լիբանան: Ըստ հավաստի աղբյուրների, նա 3 տարվա պայմանագիր է կնքել արաբական թիմերից մեկի հետ: Սուրեն Բարսեղյանը մինչեւ «Միկա» գլխավորելը, բավական երկար ժամանակ աշխատել է Լիբանանում՝ մարզելով տեղի թիմերը:

Սուրեն Բարսեղյանի հետ վերջերս հանդիպել էինք «Արարատի» եւ «Միկայի» ընկերական մրցախաղի ժամանակ եւ գլխավոր մարզիչը տեղեկացնում էր թիմի նախապատրաստական աշխատանքների մասին, նշելով, որ կձգտեն Աշգաբադում հաջող հանդես գալ, մշակել մարտավարական նոր նախագծեր: Սակայն ինչպես ասում են՝ շաբաթն ուրբաթից շուտ եկավ: «Միկան» երեկ մեկնեց Աշգաբադ առանց գլխավոր մարզչի: Այդ պարտականությունները ժամանակավորապես դրվել են թիմի մարզիչ Աբրահամ Խաշմանյանի վրա, մինչեւ որ գլխավոր մարզչի նոր թեկնածու գտնվի:

Հաջող մրցելույթներ Իրանում

Շախմատի աշխարհի երիտասարդների փոխչեմպիոն Տիգրան Պետրոսյանը հաջող մրցելույթներ ունեցավ Իրանում անցկացված երկու մրցաշարում: Նախ նա 1-5-րդ տեղերը բաժանեց Թեհրանի մրցաշարում, որում հանդես էին գալիս 221 շախմատիստներ: Ապա Տիգրանը մասնակցեց Քիշ քաղաքում շրջանաձեւ մրցակարգով անցկացված մրցաշարին, որի 12 մասնակիցներից 7-ը գրոսմայստերներ էին: Այստեղ էլ Տիգրանը փայլուն ելույթ ունեցավ: Նա մնաց անպարտելի՝ 11 հանդիպումներում տոնելով 5 հաղթանակ, 6 պարտիա ավարտելով ոչ-ոքի: 8 միավորով Պետրոսյանը գրոսմայստերներ Եվգենի Գլեյզերովի (Ռուսաստան), Ղայեմ Մաղամիի եւ միջազգային վարպետ Էլշան Մուրադիաբադիի հետ բաժանեց 1-4-րդ տեղերը:

Նեդվեդը կրկին լավագույնն է

Իտալական «Յուվենտուսի» եւ Չեխիայի հավաքականի կիսապաշտպան Պավել Նեդվեդը չորրորդ անգամ ճանաչվեց երկրի լավագույն ֆուտբոլիստ: Նախկինում նա նման պատվի էր արժանացել 1998, 2000 եւ 2003 թթ.: Հարցմանը մասնակցել են առաջնության մասնակից ֆուտբոլիստներն ու թիմերի մարզիչները: Նեդվեդը վաստակեց 4817 միավոր եւ առաջ անցավ իր գլխավոր հակառակորդներ Միլան Բարոշից («Լիվերպուլ», 4216 միավոր) եւ «Չելսիի» դարպասապահ Պետր Չեխից (3636): Չեխիայի լավագույն մարզիչ է ճանաչվել ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչ Կարել Բրյուկները:

Ռոնալդինյոն իտալական անձնագիր կստանա

Բրազիլիայի հավաքականի եւ իսպանական «Բարսելոնի» հարձակվող Ռոնալդինյոն մտադիր է իտալական անձնագիր ստանալ: Իտալական օրենքների համաձայն, դրա համար անձը նվազագույնը պետք է 2 տարի բնակվի երկրում: Հիշեցնենք, որ Ռոնալդինյոն ՊՍԺ-ից «Բարսելոն» էր տեղափոխվել 2003 թ. ամռանը, ուստի այս տարվա հուլիսին կլրանա 2 տարին, ինչ նա բնակվում է Իտալիայում: Իտալական անձնագիր ստանալուց հետո բրազիլացի ֆուտբոլիստը Եվրամիության կազմի մեջ մտնող երկրներում այլեւս լեգեոներ չի համարվի: Ճիշտ է, անձնագիրը սովորաբար տրվում է դիմելուց 1,5-2 տարի անց, այնպես որ Ռոնալդինյոն այդ արտոնությունից կարող է օգտվել 2005/06 թթ. մրցաշրջանից ոչ շուտ: «Բարսելոնի» ղեկավարությունը Ռոնալդինյոյին տեղյակ է պահել իր մտադրության մասին: Ակումբի ղեկավարությունը խոստացել է ամեն կերպ աջակցել անձնագրի ստացման գործընթացի արագացմանը:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Օրհան Փամուքը նշանառության թիրախ Թուրքիայում

1-ին էջից

«Հյուրիեթը» Ֆաքիհ Ալթայլը ստորագրությամբ, Փամուքին որակում է «սեւ գրող», վերոհիշյալ հայտարարության առնչությամբ նրան անվանում է ստախոս, ընդգծում, որ նրա մոտեցումն արժանավայել է ոչ թե մտավորականին, այլ ոխերիմ թշնամուն, համարելով վիրավորանքին «խղճուկ արարած», գրում է. «Թշնամանքն ափսոս է նրան»:

Թուրքիայում Օրհան Փամուքին նշանառության թիրախ դարձնելու հարցում թուրքական թերթերին են միանում նաեւ թուրք գիտնականները: Դրանում համոզվելու համար կարելի է անդրադառնալ «Գազեթե վաքանի» փետրվարի 11-ի համարին: Այս թերթը «30 հազար քրդի եւ 1 միլիոն հայի սպանության» Փամուքի հայտարարությունը մեկնաբանելու համար դիմել է գիտնականներին: Նրանցից Ստամբուլի համալսարանի դասախոս, դոկտ., պրոֆ. Թոփրակըը Աքեշը դա համարել է անիմաստ եւ մեծ թերություն վիրավորանքի համար, ավելացնելով, որ պատմությունն այդպես չեն վերլուծում: Դոկտ., պրոֆ. Բահադդին Եդիյլըքը, որը Թուրքիայի սոցիալական պատմության հայտնի մասնագետ է, Փամուքին մեղադրել է անգրագիտության մեջ եւ նշել. «Աշխարհում չկա մի երկիր, որտեղ առանձին էթնիկ խմբի ապստամբությանը չմիջամտեն տեղական իշխանությունները»:

Թուրքական պատմական ընկերության հայկական ուսումնասիրությունների բաժնի վարիչ, դոկտ., պրոֆ. Հիքմեթ Օզդեմիրն սպառնացել է առաջիկայում գիտականորեն հերքել Փամուքի անիրավի տեղադրումները ու ամաչեցնել նրան: Օզդեմիրը միաժամանակ ընդգծելով, որ ինքն իբրեւ գիտնական չի կարող լուրջ ընդունել Փամուքին, «մեծ սուտ» է համարել 1 միլիոն հայի սպանության նրա տեղադրումը:

Բոսֆորի համալսարանի դասախոս, դոկտ., պրոֆ. Հալիլ Ինալջըքն ընդունելով Օրհան Փամուքի համաշխարհային հռչակը, այնուամենայնիվ, թուրքական պատմության ու թուրք ազգին մեղադրող անպատասխանատու հայտարարության համար դատապարտել է նրան: Թերեւս վիրավորանքին պատասխանել է «Սաբանջը» համալսարանի դասախոս, դոկտ. Հալիլ Բերքթայը: Նա Փամուքին բնութագրել է ազնիվ մտավորական, մասնանշել, որ արտահայտում է ճշմարտությունը եւ դա հիմնավորելու համար ավելացրել. «1915-16 թթ. գուցե 800 հազար, գուցե եւ 1 միլիոն հայ հաստատ սպանվել է: Երկրի հարավ-արեւելքում սպանված քրդերի թիվը չգիտեմ: Սակայն միանգամայն հնարավոր եմ համարում, որ սպանված քրդերը 30 հազար լինեն»:

Հայտնի թուրք վիրավորանք Օրհան Փամուքի «Թուրքիայում 1 միլիոն հայի եւ 30 հազար քրդի սպանության» հայտարարությանը թուրքական թերթերի եւ թուրք գիտնականների համատեղ հակազդեցությունը մեկնաբանության կարիք չի զգում: Հայտարարության համար վիրավորանքին նախատելն ու նրան երկրում «ազգի դավաճան» հռչակելը, առավել եւս: Պարզապես ընթերցողին իրազեկ ենք պահում հակազդեցությանը, որպեսզի հայ հասարակությունը դա համադրի Հայաստանում թուրք-ադրբեջանական քարոզչություն ծավալելու հարկադրանքի տակ գտնվող թափթփուկների հայաստյաց ելույթներին, միաժամանակ ցանկանում ենք, որ վերոհիշյալ հակազդեցությունն ի գիտություն ընդունեն Թուրքիա մեկնող հասարակական, քաղաքական, մշակութային հայ գործիչները եւ Անկարայում այլակարծության նկատմամբ հանդուրժողականությունը չփորձեն Հայոց ցեղասպանության հարցում թուրքական ժխտողականությանը ծայնակցելու հետ:

ԱՌԱՋԻՆ ԼՈՒՐԸ՝ ԱՌԱՋԻՆ ԱԼԻՔՈՎ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՌԱԴԻՈ
«ՌԱԴԻՈԼՈՒՐ»
լրատվական-վերլուծական ծրագիր
ամեն օր՝ ուղիղ եթերում
ժամը 6.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 (հայերեն եւ ռուսերեն),17.00, 18.00, 22.00, 23.00

Օդերային լրատվություն՝
On-line ռեժիմով
www.armradio.am

FULBRIGHT AMERICAN STUDIES INSTITUTES 2005

The Bureau of Educational and Cultural Affairs (ECA) of the U.S. Department of State and the United States Embassy to Armenia are pleased to announce the Fulbright American Studies Institute Program 2005. The program is designed as a rigorous six-week faculty level seminar for multinational groups of professionals. The purpose of the institutes is to provide participants from countries worldwide with a deeper understanding of American society, culture, and institutions, past and present, in order to strengthen curricula and improve the quality of teaching about the U.S. in college, university, and secondary school classrooms abroad. Please note that teaching methodology and pedagogical techniques will not be addressed formally in the institutes. This year **SEVEN** institute programs are offered:

1. The Civilization of the United States
2. U.S. Political Economy and the Global Economic System
3. Fulbright American Studies Institute for Secondary Educators
4. Contemporary American Literature
5. U.S. Foreign Policy
6. Religious Pluralism in the U.S.
7. American Politics and Political Thought

Eligibility: Applicants should be university faculty including teachers, trainers, department chairs, curriculum developers, textbook writers, scholars as well as secondary school educators. The ideal candidate will be an experienced professional with little or no recent study experience in the U.S., whose home institution is seeking to introduce aspects of U.S. studies into the curriculum; to develop new courses in the subject of the institute; or, to enhance and update existing courses on the United States. **Good knowledge of English is required as the seminars are conducted in English.**

Program Funding: The U.S. Government will cover all institute costs, i.e. international travel and allowances; domestic travel and ground transportation; book, cultural, mailing and incidental allowances; admissions; housing and subsistence.

APPLICATIONS SHOULD BE RETURNED TO THE US EMBASSY IN ARMENIA NO LATER THAN THURSDAY, FEBRUARY 17, 2005.

Application forms and short description of each Institute are available at the U.S. Embassy or can be downloaded from the U.S. Embassy website www.usa.am/announcements.html.

For additional information about the program, please contact Hasmik Mikayelyan at the Public Affairs Section of the U.S. Embassy to Armenia; e-mail: amerstudies@usa.am; phone: 524661 x4491; address: Baghramian Street 18, Yerevan.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
տեղեկագրքով, Ինտերնետով, CD-ով, հեռախոսով
ՍՓՅՈՒՌ տեղեկատվական ծառայություն
Երեւան, Փավստոս Բուզանդի 1/3, 7-րդ հարկ
Հեռ. 590000 www.spyur.am

Microsoft CERTIFIED Partner
Microsoft CERTIFIED Technical Education Center
VUE

@rminco
Global Telecommunications

VUE տեստային կենտրոնը առաջարկում է հանձնել Microsoft, CIW, Cisco Systems եւ այլ ֆիրմաների տրամադրած քննություններ եւ ստանալ համապատասխան վկայական:

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել

Փ. Բյուզանդի 1/3, 7-րդ հարկ

ժամը 10.00-17.30

Հեռախոս 582-760

MDF
Միկրո ձեռներեցության զարգացման բարեգործական հիմնադրամ

Թափուր աշխատատեղ

«Փրկել երեխաներին» եւ «Կաթոլիկ օգնության ծառայություններ» ամերիկյան կազմակերպությունների համատեղ ուժերով Հայաստանում հիմնադրված Միկրո ձեռներեցության զարգացման բարեգործական հիմնադրամը մանր ձեռներեցությանն աջակցման նպատակով տրամադրում է միկրո-ֆինանսական ծառայություններ:

Հիմնադրամի Երեւանի գրասենյակում աշխատելու համար հրավիրվում է **գանձապահ:**

Դիմել կարող են մինչեւ 35 տարեկան տղամարդիկ, որոնք ապրում են Երեւան քաղաքում եւ ունեն՝

- առնվազն 1 տարվա գանձապահի աշխատանքային փորձ,
- հաճախորդների սպասարկման, մարդկանց հետ աշխատելու լավագույն ունակություններ,
- որպես թիմի անդամ աշխատելու կարողություն,
- հայերեն լեզվի գերազանց իմացություն:

Համակարգչի հետ աշխատանքի փորձը կդիտվի որպես առավելություն:

Դիմորդներին խնդրում ենք մինչեւ 2005 թ.-ի փետրվարի 28-ը իրենց աշխատանքային կենսագրությունները ներկայացնել հիմնադրամի Երեւան գրասենյակ՝ ք. Երեւան, Երզնկյան 52 հասցեով կամ ուղարկել mdf-kamurj@mdf-kamurj.am էլեկտրոնային հասցեով:

Հասարակայնության ծանուցում

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն մշակվում է **ՀՀ Սյունիքի մարզի Գորիս քաղաքին Ջորքաղբյուրից** խմելու տնտեսական նպատակով 170.0 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2005 թ. փետրվարի 21-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Այն մարդիկ, ովքեր մտածում են օտար երկիր գնալու մասին եւ կարիք ունեն իմանալու, թե ինչ է սպասվում իրենց օտար պետություններին «հանձնվելու», փախստականի կարգավիճակ հայցելու դեպքում կամ աշխատանք կատարելու ինչպիսի ռեալ պայմաններ եւ հեռանկարներ կան, ի վերջո ո՞րն է իրականությունը եւ որը միֆը, ապա կարող են այցելել ՀՀ կառավարությանն առընթեր **միգրացիայի եւ փախստականների** վարչություն, որի հասցեն է՝ Հր. Քոչարի 4, ինչպես նաեւ զանգահարել **224727 «թեժ գիծ»** հեռախոսահամարով եւ հիշատակված հարցերի վերաբերյալ ստանալ բարձրորակ, սպառիչ եւ անվճար խորհրդատվություն:

«ԳԳ եւ ՈԳ» ՍՊԸ-ն
իրականացնում է
անշարժ եւ շարժական գույքի գնահատում:
Լիցենզիա՝ ԱԳ N 0517
Հասցեն՝ ք. Երեւան, Կորյունի 19ա V հարկ
Հեռ.՝ 52-06-90, 52-95-11
(09) 50-40-22

FOR YOUR INTERNAL NEWS OF ARMENIA LOG ON TO www.azg.am

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիվ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրութեան՝ 11. 02. 2005 Գինը՝ 100 դրամ